

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Sectio III. De his pro quibus hoc Sacrificium offerri potest.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

SECTIO TERTIA.

De his pro quibus hoc Sacrificium offerri potest.

I.
Sacrificium
offeritur pro
vivi & de-
functis,

Sacrificium novæ Legis offerri debere pro vivis & defunctis, nemo Catholicorum post Tridentinum lessi. 22. cap. 2. & can. 3. potest dubitare. Nam cap. 2. sic inquit: *Quare Sacrificium Missæ non solum pro Fidelium vivorum peccatis, penis, satisfactionibus & aliis necessitatibus, sed & pro defunctis in Christo nondum ad plenum purgatis, rite, iuxta Apostolorum traditionem, offertur.* Can. autem 3. contrarium errorem damnat his verbis: *Si quis dixerit Missæ Sacrificium tantum esse laudis, & gratiarum actionis &c. neque pro vivis & defunctis, pro peccatis, penis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere, anathema sit.*

Probat
ex Conc.
Tridentino,

de forma
Sacerdotii:

Confirmatur ex forma Sacerdotii, quæ teste Florentino in decreto Eugenii talis est: *Accipe potestatem offerendi Sacrificium in Ecclesia pro vivis & mortuis, in nomine Patris &c.* Vel (ut lego in Pontificali Romano) *Accipe potestatem offerre Sacrificium Deo, Missæq; celebrare, tam pro vivis, quam defunctis in nomine Domini Amen.*

Cumque hæc verba formæ sint generalia, & aliunde, ut communiter loquuntur Theologi & Jurisperiti, ubi jus non distinguit, nec nos distinguere debeamus, fortassis aliquibus videretur indifferenter pro omnibus vivis iuxta ac defunctis hoc Sacrificium posse, & debere offerri; quod tamen nullatenus est admittendum, ut in sequentibus Conclusionibus luculenter ostendo. Exordior autem à vivis, & separando certa ab incertis, Dico Primò:

CONCLUSIO I.

Sacrificium Missæ potest offerri pro omnibus baptizatis vivis, qui non sunt præcisæ ab Ecclesia.

2.
Sacrificium
offeritur in
commo-
dum popu-
li.
Hebr. 5.

Sacrificium posse offerri pro alio, id est, in utilitatem & commodum alterius, apertissimis verbis docet Apostolus Hebr. 5. v. 1. *Omnis, inquit, Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus, id est, in utilitatem hominum, constituitur in his, quæ sunt ad Deum.*

Quæris unde sciam ly *Pro hominibus*, idem esse, quod in utilitatem hominum? Respondeo; quia continuo subjungitur: *Vt offerat dona & Sacrificia pro peccatis.* Et v. 3. sic ait: *Et propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam*

& pro semetipso offerre pro peccatis. Debet ergo Sacerdos non tantum pro seipso, id est, in propriam utilitatem, sed etiam pro populo, id est, in utilitatem populi offerre.

Porro quis sit iste populus, haud dubium quin in primis omnes fideles baptizati vivi, qui non sunt præcisæ ab Ecclesia. Ita omnes Catholici cum Concilio Tridentino lessi. 22. cap. 2. & can. 3. vide supra. Et Colligitur ex Offertorio Missæ ibi: *Sed & pro omnibus fidelibus Christianis vivis atque defunctis.* Et Canon ibi: *In primis quæ ibi offerimus pro Ecclesia sancta Catholica &c. Et omnibus orthodoxis, acque Catholica & Apostolica fidei cultoribus.* Quæ verba cum sint generalia, sine ratione non est faciendæ exceptio.

Et verò quæ ratio excogitari potest excipere iustos, vel peccatores, adultos, vel parvulos, amentes vel enervumenos, cum omnibus Sacrificium prodesse possit, ut patebit ex dicendis Sectione sequenti, & nulla extet de aliquibus prohibitio? Nam in Concilio Eliberitano, quod in contrarium adfertur, tantum prohibetur, ne enervumeni ministrantur huic Sacrificio, & ne recitetur eorum nomen in Missa. Sic enim loquitur cap. 29. *Enervumenum, qui ab erotico spiritu exagitur, huius nomen, neque ad altare cum oblatione esse recitandum, neque permittendum ut suâ manu in Ecclesia ministret.*

Cum ergo Sacrificium sit quoddam bonum relictum Ecclesiæ, utique dispensandum membris ejus per legitimos ministros, liquet profectò pro omnibus fidelibus baptizatis vivis (saltem non præcisæ) utpote membris Ecclesiæ, non solum posse, sed etiam debere offerri: unde peccaret, qui aliquem expressè à Sacrificio excluderet; quia in Missa, ut supra vidimus, expressè dicitur Sacrificium offerri pro omnibus, sive pro tota Ecclesia: Sacerdotes autem sacrificando tenentur servare ritum Ecclesiæ.

De hac ergo veritate satis constat inter Catholicos; dubitatur autem primò, an liceat sacrificare pro non baptizatis, puta Gentilibus, Judæis, Paganis & Catechumenis: secundò, an pro excommunicatis, aut aliter præcisæ. Ad primum Respondeo:

CONCLUSIO II.

Sacrificium Missæ offerri potest pro Catechumenis, & aliis Infidelibus non baptizatis, prodestque illis per modum impetrationis.

Ita communis Doctores contra Vasquez, & paucos alios. Ratio à priori est, quia Catechumeni & alii infideles sunt capaces fructus Sacrificii, si non satisfactionis aut propitiationis, certe impetrationis fallibilis, neque Ecclesia ullibi prohibuit illum infidelibus applicare.

Dico, Impetrationis fallibilis; quia si aliquis effectus per modum impetrationis infallibiliter concedatur, putamus eum non provenire infidelibus, id est, non baptizatis magis, quam fructus propitiationis, vel satisfactionis; eadem enim est omnium ratio. Et quæ illa? Quia Baptismus est janua Sacramentorum, consequenter & hujus Sacrificii, quod Sacramentum involvit. Sicuti ergo iis, qui defectu Baptismi sunt extra Ecclesiam, non applicat Ecclesia Indulgentias & alia, quæ per se immediatè conferrentur ipsis aliquem effectum; ita neque Sacrificium in quantum infallibiliter & immediatè collativum alicujus effectus.

Si objicias: fructus redemptionis & passionis Domini etiam extenditur ad non baptizatos. Respondeo, ut à Christo immediatè procedit; secus ut applicatur per Ecclesiam, & ejus ministros.

Instas; in Missa dicitur: *Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed & cunctæ familiae tuæ.* Atqui Catechumeni fideles sunt de familia Dei: ergo &c.

Responsio in promptu est; intelligi familiam visibilem, ad quam non pertinent Catechumeni; utpote cujus signaculum externum nondum acceperint. Et sanè quis credat extra Ecclesiam posse offerri Sacrificium, quod pro sola Ecclesia est institutum? Sacerdos non est Sacerdos Gentilium, sed solius Ecclesiæ. Ergo non possunt per eum offerre, qui sunt extra Ecclesiam.

Contra; si Catechumenus stipem daret Sacerdoti, quidni aliquo modo offerret? Respondeo, offerret affectu vè, & mereretur, sicut per alia bona opera; attamen non offerret effecti vè, nec haberet fructum satisfactionis, aut alium quemlibet ex opere operato; quoniam illud signum non est pro ipso institutum magis in ratione Sacrificii, quam Sacramenti: ergo sicuti ex Sacramento bonâ fide suscepto nullum acciperet fructum ex opere operato, quia illi non

significaret ut Sacramentum; ita neque ex Sacrificio, quia prout ab ipso non significaret ut Sacrificium.

Si urgeas; Sacrificium est cultus Dei: ergo omnes possunt illum exhibere.

Respondeo; etiam Sacramentum sive susceptio Eucharistiæ est cultus Dei, & tamen non omnibus licet, aut valet; sed illis tantum qui per Baptismum ingressi sunt Ecclesiam, pro qua sola ille cultus est institutus.

Dubitas autem, an Christus Sacrificium reliquerit soli Ecclesiæ? Audi Tridentin. sess. 22, c. 1. *Is igitur Deus & Dominus noster . . . in Cena novissima, quâ nocte tradebatur, ut dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ visibile; sicut hominum natura exigit, relinqueret Sacrificium . . . Corpus & Sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulit.*

Sed interrogat aliquis: Quomodo ergo offertur pro Catechumenis sanctis, qui Martyrio interierunt? Respondeo; ut est laudis & gratiarum actionis, non autem quatenus est propitiatorium, aut satisfactorium, ut patet.

Unde nullus fructus applicatur Sanctis per illa Sacrificia; sed agimus gratias Deo pro beneficiis collatis in illos, ex quo indirectè redundat gloria & honor accidentaliter in illos, qui posset dici fructus impetrationis, quem Catechumeno etiam vivo & non sancto nolumus negare, ut statim patebit.

Prius objicio cum aliquibus: Baptizatus defunctus non est amplius ovis, sive membrum visibile Ecclesiæ militantis, & tamen illi prodest Sacrificium, etiam ex opere operato, ut inferiùs dicitur: ergo &c.

Respondeo, applicationem Sacrificii neutiquam esse in omni rigore actionem pascendi, quia sic nullus posset offerre, nisi Pastor, quod clarè constat esse falsum; sed est quasi actus Pastoris, quia hostia Sacrificii est verus pascuis, & verus cibus, quo Christus Pastor Pastorum pascit oves suas, nolens quempiam ex eo edere, qui non est insignitus visibili caractere Baptismatis, imò qui non est membrum Ecclesiæ militantis.

Cæterùm fructus Sacrificii applicatur per Sacerdotem nomine Christi, utpote in cujus persona, ut superiùs explicavimus, offert Sacrificium. Potens autem est Christus offerre, suamque satisfactionem applicare, tam vivis, quam defunctis.

Quare licet Pontifex non possit defunctis dare Indulgentias sicut vivis, sed solum indirectè, & per modum suffragii, ut suo loco videbimus; quia Pontifex non est superior mortuorum, sed vivorum: equidem Sacrificium Missæ immediatè & directè applicatur defunctis, sicut vivis, quia in eo Christus, qui principaliter offert, æquè potest utrisque suam satisfactionem applicare: Sacerdos verò tantquam minister Christi solum determinat oblationem Christi ad hunc vel illum.

Ggg Sed

Non baptizati sunt capaces impetrationis fallibilis

Effectus infallibilis

Objectiones solutio

Instans

Responsio

Catechumeni non pertinent ad visibilem Christi familiam

Contraque pro ipso non est institutum sacrificium

ut colligitur ex Con. Tridentino

Quæ ratio ne pro Sanctis offeratur Sacrificium

Objectiones

Solutio Applicatio Sacrificii non est actus pascendi

Fructus Sacrificii applicatur nomine Christi

Immediatè & directè defunctis, sicut vivis

12. Obiectum solvitur.

Ratio quare Christus non applicet suam satisfactionem catechumeno.

Animae defunctorum sunt membra visibilia Christi.

13. Ecclesia solebat olim in Missis orare pro catechumenis.

ut constat ex Clemente Romano.

14. D. Chryso-stomo.

11. & D. August.

Sed contra: Christus potest applicare suam satisfactionem etiam Catechumeno. Potest planè; sed non ostenditur, quòd applicet, prout ostenditur ex communi sensu omnium fidelium, quòd applicet baptizato defuncto.

Et ratio aliqua congruentiæ esse potest: quia sicut Catechumeni non sunt membra Christi visibilibus & exterius, sed interioribus; sic Christus influat & communicat illis effectus interioribus: porro illos effectus, qui exterioribus conferantur per signum aliquod visibile, quale est hoc Sacrificium, confert his, quibus, utpote etiam exterius & visibilibus ejus membra, convenit visibilis influxus. Et talia membra sunt animæ quoque defunctorum, siquidem, ut docuimus disp. 1. de Sacramentis in genere sect. 4. conclus. 7. Character de potentia ordinaria est indelebilis, etiam post mortem.

Interim Christum voluisse aliquem fructum Sacrificii provenire Catechumenis, & aliis infidelibus; probatur primò, ex usu Ecclesiæ, quæ antiquitus semper solebat in Missis orare pro Catechumenis, Regibus, & Principibus ethnicis, ut de Catechumenis constat ex Clemente Romano lib. 8. Constitutionum Apostolicarum; apud Bovium cap. 5. 6. & 22. Et quidem cap. 5. sic lego: Diaconus pro istis orat dicens: Pro Catechumenis omnes Deum oramus, ut bonus & benignus Dominus clementer exaudiat orationes & preces ipsorum, & recipiens eorum supplicationes, tribuat eis auxilium &c.

Cap. autem 6. pro istis orat Episcopus dicens: Da eis cor novum, & spiritum rectum innova in visceribus eorum ad cognoscendam, & faciendam voluntatem tuam in corde pleno & volenti animo, dignos fac eos sancto Baptismo &c. Similiter cap. 22. (quod intitulatur, Oratio post communionem) Catechumenos, inquit, instrue, & initiatione dignos reddes.

Adspiciatur Divus Chryso-stomus Homilia de Adam & Eva aliquantulum ante finem, ubi sic ait: Cum enim sancta plebs sacerdotes per mandati sibi data, legatione fungitur apud ipsam clementiam, humani generis causam, totamque sanctam Ecclesiam aggregantes, atque congemiscentes postulant & precantur, ut infidelibus donetur fides, ut ab idololatria & impis erroribus liberentur, ut Iudeis ablato cordis velamine lux veritatis appareat, ut hæretici Catholica fidei perceptis respiciant, ut schismatici spiritum redvivæ charitatis accipiant, ut lapsi penitentia remedia transferantur, Catechumenis ad regenerationis Sacramenta perductis, celestis misericordie aula referatur: hæc non inaniter à Domino peti, verum ipsarum monstrat effectus. Hactenus Chryso-stomus.

Accedat Divus Augustinus Epistolâ 107. non longè à principio, ubi sic alloquitur Vi-

talem Carthaginensem pessimum Pelagianum: Dic ergo aperte sine nos pro his, quibus Evangelium predicamus, non debet orare, ut credant, sed eis tantummodo predicare. Exerce contra Ecclesia orationes disputationes tuas, & quando audis sacerdotem Dei ad altare exhortantem populum Dei, orare pro incredulis, ut eos Deus convertat ad fidem, & pro Catechumenis, ut eis desiderium regenerationis inspiret, & pro fidelibus, ut in eo, quod esse ceperunt, eius munere perseverent, sublimata piæ voces &c.

Et verò quid aliod Sancti Patres docerent, quàm quod docuit Doctor Gentium Apostolus Paulus 1. ad Timotheum 2. v. 1. Obsecro, inquit, primo omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro Regibus (qui tunc erant infideles) & omnibus, qui in sublimitate sunt. Quod autem genus orationis magis efficacax, quàm ipsum Sacrificium?

Sane hæc verba Apostoli intelligit Divus Augustinus Epistolâ 59. ad quintam quæstionem de publicis orationibus inter Missarum solennia fieri solitis, sive ante consecrationem, sive in ipsa consecratione, sive post communionem. Verba ejus sunt: Multa hinc dici possunt, quæ improbanda non sunt, sed eligo in his verbis (Apostoli supra) hoc intelligere, quod omnis, vel potius omnis frequentat Ecclesia, ut preces accipiamus dictas, quas facimus in celebratione Sacramentorum, antequam illud, quod est in Domini mensa, incipiat benedici: orationes cum benedictur & sacrificatur, & ad distribuendum communitur, quam totam petitionem ferè omnis Ecclesia Dominicæ oratione concludit.

Et paulò inferiùs: Interpellationes autem sive postulationes, sunt cum populus benedicitur. Tunc enim Antistes velut advocati, susceptos suos per manus impositionem misericordissima offerunt pietati. Quibus peractis & participato tanto Sacramento gratiarum actio cuncta concludit, quam in his etiam verbis ultimam commendat Apostolus.

Prosequitur Sanctus Doctor: Hæc autem causa præcipua fuit ista dicendi, ut his breviter perstricis atque significatis, non putaretur negligendum esse quod sequitur: Pro omnibus hominibus, pro Regibus, & iis qui in sublimitate sunt, ut quietam & tranquillam vitam agamus in omni pietate & charitate: ne quæquam sicut se habet humana cogitationis infirmitas, existimaret non esse ista faciendâ (id est, non esse sacrificandum) pro his à quibus persecutionem patiebatur Ecclesia, cum membra Christi ex omni essent hominum genere colligenda.

Hæc sensus, ut ostenderem antiquam Ecclesiam non tantum orasse in Missa pro Catechumenis, & aliis infidelibus, ut respondet Vasquez disp. 227. num. 28. Sed etiam pro illis

Vasquez.

illis Sacrificium directè obtulisse. Quid enim aliud sunt orationes, cum benedicatur & sanctificatur mensa Domini, quam ipsa verba consecrationis? Et consecratio, numquid Sacrificium? Ista autem facienda sunt, ut loquitur Divus Augustinus, pro his, à quibus tempore Apostoli, persecutionem patiebatur Ecclesia.

vide Tertulliano.

Unde appositè Tertullianus lib. ad Scapulam cap. 2. n. 11. Itaque sacrificamus pro salute Imperatoris; sed Deo nostro, & ipsius. Interpretandi porò hæc verba de Sacrificio improprie dicto, id est de Sacrificio solius orationis, prout facit Vasquez n. 29. nulla est necessitas, estò proximè subjungat: sed quomodo præcepit Deus purâ prece.

Vasquez.

Etenim *ly pura*, non excludit Sacrificium novæ Legis, ineruentum Agni immaculati, quod supra Augustinus vocat orationem; sed Sacrificia cruenta de ovibus, bobus &c. juxta ritum veteris Legis, & idololatrarum. Coligo, quia statim atexit: Non enim eget Deus conditor universitatis odoris, aut sanguinis alicuius, hæc enim Demoniorum pabula sunt.

17. Obiectio formæ.

Nec obstat, quòd paucis interpositis dicat: Ita nos magis oramus pro salute Imperatoris, ab eo eam postulantes, qui prestare potest. Intellegit enim cum Divo Augustino orationem ante consecrationem, in consecratione, & post consecrationem.

Herculè Ecclesia numquam ferè explicat in actu signato, se offerre pro impetranda hac vel illa re, sed solum orat pro illa re, dum Sacrificium celebrat; & hoc ipsum est in actu exercito offerre ad illam impetrandam. Nec hoc mirum videri debet, quia principalis finis Sacrificii non est impetratio, sed protestatio summæ excellentiæ divinæ in vitam & mortem.

Quæ sit principalis finis Sacrificii.

18.

Quamquam & explicite Ecclesia olim obtulisse videatur Sacrificium pro Catechumenis, ut patet ex libro qui inscribitur: *Ordo Romanus*, in cap. cui titulus est: *Incipit ordo vel denuntiatio scrutini ad electos* &c. ubi in Missa, dum Catechumeni præparantur ad futurum Baptisma, in Oratione infra Canonem sic habetur: *Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed & cunctæ familiæ tuæ, quesumus Domine ut placatus accipias, quam tibi offerimus pro famulo & famulabus tuis, quos ad æternam vitam, & beatam gratiæ tuæ donum eligere atque vocare dignatus es.*

18. Obiectio explicatio Vasquez.

Neque hic solum offerri pro illis, qui infantes baptizandos adducebant, ut vult Vasquez nu. 20. haud obscure colligitur ex iis, quæ subjiciuntur: nam recitatis nominibus Catechumenorum statim prosequatur Sacerdos: *Hos Domine fonte baptismatis innovandos Spiritus tui munere ad Sacramentorum tuorum plenitudinem possimus preparari iubeas, diesq; nostros in tua pace disponas* &c.

In quibus verbis petitur ipsis protectio & susceptio Baptismi, purgatio etiam & exclusio Diaboli, quam hodie tot exorcismis & orationibus Ecclesia ante Baptismum procurat. Unde in oratione post Communionem dicitur: *Adesto quesumus Domine nostræ redemptionis effectibus, ut quos Sacramentis æternitatis instituis, eisdem protegas dignanter aspiandos; ubi per Sacrificium, quo redemptionis effectus confertur, petitur protectio baptizandis.*

Accedat alia Oratio secreta ejusdem Officii paulò inferius sequentis tenoris: *Remedij sempiterni munera, Domine letantes offerimus, suppliciter exorantes, ut eadem nos, & dignè venerari, & pro salvandis congruenter exhibere persicias.* Ecce pro baptizandis offeruntur munera Sacrificii; nec aliis clarioribus verbis, aut magis directis offert unquam Ecclesia pro baptizatis.

Si autem obijcias; in eodem Officio dicitur: *Ipsis expletis annuntiat Diaconus: Catechumeni recedant: si quis Catechumenus est, recedat. Omnes Catechumeni exeat foras.* Et infra: *Ipsi vero infantes præ foribus expectent, donec consumentur Missarum solemnibus.*

19. Obiectio.

Respondeo facile; indecens esse, quòd ad sint Sacrificio ii, qui illud cum Sacerdote offerre non possunt, quales sunt Catechumeni, utpote nondum membra Ecclesiæ, cujus nomine Sacerdos offert Sacrificium. Ergo pro ipsis non potest offerri Sacrificium, qualis Consequentia? Similis isti: Equus non potest offerre Sacrificium: ergo non potest offerri Sacrificium ad impetrandam equo sanitatem.

Responsio.

Unde Vasquez n. 21. Ceterum, inquit, respondere quis posset, quòd attinet ad essentiam & substantiam Sacramentorum, Ecclesiam semper eam doctrinam dictis & factis probasse, quæ certa & indubitata est: at verò quòd attinet ad alia accidentaria, non omnino indubitata, sed probabilem aliquando in praxi secutam aliquid fecisse, tametsi non tamquam certum dogma fidei declaraverit, & hæc de causa tunc ex præscripto Romani Pontificis Missam pro Catechumenis obtulisse; nunc autem non offerre, cum neque publica oratio ulla pro illis permaneret, nisi in die Parasceves, quando nullum in Ecclesia Sacrificium offertur. Hæc ille.

20.

Vasquez putat Ecclesiam quandòque in accidentibus Sacramentorum fecerim fuisse opinionem probabilem.

Sed si antiquitus, secundum probabilem opinionem, Ecclesia pro Catechumenis Missam celebraverit: quidni secundum eandem probabilem opinionem etiam hodie possim pro ipsis celebrare, estò ob certas rationes nulla oratio publica pro ipsis in Missali Romano permaneret, nisi in die Parasceves? Certè vel illa ipsa oratio in die Parasceves satis significat, Catechumenos capaces esse fructus impetrationis; si extra Sacrificium, cur non etiam in ipso Sacrificio? Nolvit autem Ecclesia specialem pro ipsis Missam ordinare; quia

Quare Ecclesia non ordinaverit specialem Missam pro Catechumenis.

Ggg 2 inca.

incapaces sunt primarii fructus Sacrificii, scilicet propitiationis, & satisfactionis.

21. Et verò in communi Missa Romana nonne offerimus calicem pro nostra & totius mundi salute? Planè; sed eodem modo, inquit Vasquez n. 33. sicut pro Regionibus Germaniæ, & Galliæ, nempe pro fidei nostræ, & Evangelii propagatione; hæc enim est totius mundi salus; id autem licitum est, tametsi indè aliquid etiam commodi spiritualis gentilibus, & paganis proveniat, quod dici solet indirectè pro infidelibus offerri. Hæc ille.

Vasquez.

Quid sit directè offerre Missæ Sacrificium?

Ecce pervenimus ad quæstionem de nomine quid sit offerre directè, qui diceret idem esse, quod applicare omnem fructum Sacrificii, consequenter affirmare deberet cum Vasquez, Sacrificium non offerri directè pro infidelibus; qui autem assereret sufficere applicationem alicujus fructus, consequenter deberet dicere, Ecclesiam, etiam hodie, directè offerre pro infidelibus. Offerimus tibi Domine calicem salutis (inquit Sacerdos) pro nostra & totius mundi salute; pro nostra, inquam, quis dubitat, an directè? Ergo etiam directè pro totius mundi salute: ergo etiam directè pro salute gentilium & paganorum.

22.

Quod offeratur directè pro infidelibus, probatur ex Innoc. III.

Confirmatur ex Innocentio III. cap. 2. de Presbytero non baptizato, ubi sic scribit Episcopo Cremonensi: *Inquisitioni tuæ taliter respondimus, Presbyterum, quem sine unda Baptismatis extremum diem clausisse significasti: quia in Sancta matris Ecclesiæ fide, & Christi nominis confessione perseveravit, ab originali peccato solutum, & celestis patriæ gaudium esse adeptum, (id est, posse adipisci) asserimus incunctanter. Lege super octavo libro (aliàs super octavum librum) Augustini de civitate Dei, ubi inter cetera legitur: Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus Religionis, sed terminus (id est articulus) necessitatis excludit. Librum etiam Beati Ambrosii de obitu Valentiniani idem asserentis revolve. Sopiùs igitur quæstionibus Doctorum, & Patrum sententias tenes: & in Ecclesiæ tuæ iuges preces, hostiasq; Deo offerri iubeas pro Presbytero memorato. Hæc Pontifex.*

S. Ambros.

Et ante ipsum Divus Ambrosius, qui loco statim citato hortatur, rogat & obsecrat, ut pro anima Valentiniani adhuc Catechumeni, Sacrificia offerantur, dicens: *Date manibus sancta Mystera; date Sacramenta caelestia, animam piæ nostris oblationibus prosequamur.*

23.

Responsio i. Vasquez rejicitur?

Respondet Vasquez primò, Innocentium id iure præcepisse; quia non satis evidenter constare poterat, Presbyterum illum non fuisse baptizatum. Responsio omnino gratis conficta absque ullo fundamento in re, ut patet ex contextu.

Deinde, inquit Vasquez, dicere quis possit Innocentium sententiam probabilem secutum, quam etiam fortasse Ambrosius secutus est. Ego tamen censeo Innocentium & Ambrosium de oblationibus eleëmofynarum, & alio-

rum piorum operum intelligendos esse: nam eleëmofynæ Sacrificia non rarò dicuntur, ac proinde hostiæ vocari non immeritò possunt. Hæc ille.

Posiunt omnino, sed improprie; verba autem proprie intelligenda sunt, nisi aliquid obstat. In tantum verò hic nihil obstat, ut etiam aliqui ex istis verbis colligant, non solum effectum impetrationis, sed etiam satisfactionis & propitiationis. Nec enim, inquit, est ratio limitandi de effectu secundario & fallibili; præsertim cum plures putent orationes non prodesse defunctis, nisi quatenus satisfactiones sunt, aut eis impetrant.

Respondeo; rationem suprâ assignavimus. Et sanè si orationes profunt defunctis quatenus eis impetrant; quidni etiam Sacrificium sic prodesse possit, etsi non per modum satisfactionis? Indubie enim sic potuit Christus Sacrificium suum instituisse, ut non prodesset infidelibus, aut Catechumenis defunctis, nisi quatenus fallibiliter impetrat eis remissionem peccatorum Purgatorii; sicut aliis orationibus extra Sacrificium eam ipsis impetramus.

Quòd autem sic fecerit, quamvis absolute non possit convinci, tamen multum verisimile redditur ex antè dictis: præsertim ex communi sensu fidelium, qui non sunt solliciti offerre Sacrificia pro infidelibus vivis, aut Catechumenis defunctis. Et mirum foret, quòd Ecclesiæ nullam Missam pro his ordinasset, si iudicasset eos capaces omnium fructuum Sacrificii eo modo, quo baptizati.

Unde quod quidam dicunt: Sacrificium incruentum imitatur cruentum, quod etiam non baptizatis profuit; hoc, inquam, nullam habet difficultatem. Quæro etenim, quomodo Sacrificium cruentum profuit non baptizatis? An forè immediatè & infallibiliter contulit ipsis gratiam sanctificantem, aut remissionem peccatorum? Certum est quòd non.

Quomodo ergo? Quatenus per Baptismum, & alia Sacramenta, nec non Sacrificium incruentum, illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum, applicatur. Igitur incruentum Sacrificium imitatur cruentum, quatenus virtus Sacrificii cruenti per incruentum applicatur omnibus Christi fidelibus baptizatis infallibiliter, infidelibus autem fallibiliter.

Nec plus probat hæc ratio aliquorum: Satisfactiones, inquit, proprias possumus Catechumenis applicare, cur ergo non satisfactiones Christi per Sacrificium? Respondeo; quia Christus noluit: siquidem reliquit visibile Sacrificium sponse suæ Ecclesiæ, ut docet Tridentinum sess. 22. cap. 1.

Reliquit omnino, reponunt illi, ut in ea offeratur, ut principaliter pro ea, & per ejus ministros fructus dispensetur; non tamen sic

Sect. 3. De his pro quib. hoc Sacrif. off. pot. Concl. 2. 421

ut nequeat dispensari extraneis, aliis neque prodesse quoad fructum imperatorum. Sicut parens relinquit filio thesaurum, præcipue in ipsius utilitatem, cum potestate tamen etiam extraneis distribuendi.

Unde consent cum Suario probabile, Catechumenis posse dari Indulgentiam, non quidem per modum absolutionis (cum non subsint Ecclesiæ) sed per modum suffragii. Quin immo etiam concessio quod Catechumeni non forent capaces Indulgentiarum; adhuc negant illam Consequentiam: Ergo non sunt capaces satisfactionis per Sacrificium.

Enimverò constat thesaurum Indulgentiarum esse à Christo relicto dispensandum fidelibus Extravag. *Vnigenitus*. de Pœnitentiis & Remissionibus ibi: *Quem quidem thesaurum non in sudario repositum, non in agro absconditum, sed per Beatum Petrum Cæli clavigerum, eiusq. successores suos in terris Vicarios commisit fidelibus salubriter dispensandum &c.* Fidelium autem nomine simpliciter videtur intelligi baptizati; id verò non constat de Sacrificio incurto, solâ ratione offerendi diverso à Sacrificio Crucis; præsertim cum id competat etiam satisfactionibus propriis. Ita illi, non improbabiler, licet minus communiter.

Hinc quod attinet ad satisfactiones proprias, Respondeo, illas ex opere operato non prodesse Catechumenis, imò nec baptizatis; fructum autem ex opere operantis, nec his, nec illis negamus; uti etiam fructum Sacrificii ex opere operantis, ut disertè fateretur Vasquez n. 33. dicens: De fructu ex opere operantis, hoc est, ratione meriti ipsius offerentis, negari nequit prodesse illis (Catechumenis, & aliis infidelibus) posse & hoc modo ab ipso Sacerdote pro illis offerri, sicut quodcumque aliud ipsius bonum opus.

Neque eadem est ratio Sacrificii & Indulgentiarum; quia Sacrificium involvit Sacramentum, quod constat solis baptizatis ex opere operato prodesse.

Porro, quare Sacrificium magis profit quoad fructum imperatorum, quam satisfactionem, ratio est: quia hoc Sacrificium offertur Deo ad imperandam sanitatem corporalem, pluviam, serenitatem, & pro quacumque alia re à Deo iuste obtinenda.

Patet ex Tridentino sess. 22. cap. 2. ibi: *Quare non solum pro fidelium vivorum peccatis, penis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, sed & pro defunctis &c. offertur.* Et can. 3. *Si quis dixerit Missæ Sacrificium tantum esse laudis, & gratiarum altivis &c. neque pro vivis & defunctis, pro peccatis, penis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus offerri debere, anathematisit.* Cur ergo non licebit petere spiritualem salutem animæ hominis non baptizati?

Enimverò impetratio non respicit immediate personam, cui confertur beneficium; sed

magis illum, qui beneficium postulat. Unde qui petit sanitatem equi, non dicitur offerre pro equo, sed potius pro seipso, ut impetret sibi illud beneficium: jam autem salus æterna proximi, qui est alter ego, non censetur minus beneficium offerentis, quàm sanitas equi. Itaque impetratio immediate confertur offerenti, & non nisi mediâ illi, pro quo impetratur.

Et quidem si potest redundare in commodum animalis irrationalis, cur non æquè, aut magis in commodum hominis non baptizati? Quocirca postulans à Deo per Sacrificium conversionem infidelium, magis pro seipso offert, quàm pro infidelibus.

Aliud est de fructu propitiationis & satisfactionis, qui immediate confertur illi, pro quo Sacrificium offertur; adeoque non nisi subjecto capaci per Baptismum. Simile sit in Sacramento Eucharistiæ, quod quidem à me susceptum pro salute Catechumeni, ipsi proderit ex opere operantis; tamen si immediate Catechumeno applicatum, nullum ei conferat effectum ex opere operato.

Ex his facile respondetur ad ea, quæ pro sua sententia congerit Vasquez supra cap. 3. Adfert autem primò Concilium Bracarense primum, quod sic loquitur cap. 38. aliàs 17. *Item placuit, ut Catechumenis, sine redemptione Baptismi defunctis, simili modo neque oblationis sanctæ commemoratio, neque psallendi impendatur officium: nam & hoc per ignorantiam usurpatum est.*

Sed, ut omitam, quod sit tantum Concilium Provinciale, videtur agere de Catechumenis defunctis in malo statu, qui peccaverunt per negligentiam Baptismi: quare etiam vetat pro ijs orare, seu ijs impendi psallendi officium, cujus indubiè capaces forent, si in gratia fuissent mortui. Et sanè, qui in gratia moritur, nonne sine redemptione Baptismi, in re, vel in voto? Nihil autem cogit per redemptionem Baptismi hic intelligere realem susceptionem Baptismi.

Simili modo loquendi utitur idem Concilium cap. 16. aliàs 34. *Item placuit, ut hi qui sibi ipsis, aut per ferrum, aut per venenum, aut per precipitium, aut suspendium, vel quolibet modo violentam inferunt mortem, nulla pro illis in oblatione commemoratio fiat, neque cum psalmis ad sepulturam eorum cadavera deducantur: multi enim sibi hoc per ignorantiam usurpaverunt.* Per ignorantiam utique mali statûs, id est peccati mortalis, adeoque æternæ damnationis, quam incurrunt huiusmodi in semetipsos crudeliores & sceleratiores homicidæ, ut eos vocat Divus Augustinus Tract. 5. in Joannem.

Verumtamen, quia continuò attextitur: *Similiter de his placuit, qui pro suis sceleribus puniuntur, quos constat sæpe sæpius discedere in bono statu; ac proinde capaces esse omnium*

respicit postulantiem,

mediâ illum, pro quo impetratur;

fructus satisfactionis & propitiationis immediate illum pro quo sacrificatur.

31. Respondetur ad furtiva damenta Vasq.

Concil. Bracarense videtur agere de Catechumenis in malo statu defunctis.

Bracaren.

32. Alia explicatio Concilii Bracar.

27. Dati posse Catechumenis Indulgentias, quoniam opino.

28. Etiam quoad fructum satisfactionis.

29. Datis fructibus Imperatorum & Indulgentiarum.

30. Impetratio immediate

fructuum Sacrificii: hinc aliter responderi potest, & explicari Concilium, puta illam prohibitionem non fieri propter incapacitatem ad participandum fructum illarum orationum, aut Sacrificii; sed propter alias rationes, videlicet ad incutiendum alios terrorem, quo retineantur ab huiusmodi sceleribus, & diligentius procurent suscipere Baptismum, ne se exponant periculo moriendi absque Baptismo, adeoque carenti Sacrificio Missæ, in quo publicè pro ipsis oretur, nec non sepulturâ Ecclesiasticâ cum consuetis ceremoniis. Cæterum hæc prohibitio amplius non est in usu. Atque ut adhuc vigeret, non prohibet privatim pro ipsis in Missa orare, & Sacrificium offerre.

Majorem patiuntur difficultatem verba Divi Chrysostomi in Epistola ad Philippenses Serm. 3. in Exhortatione morali, quæ sunt huiusmodi: *Non frustra ab Apostolis sancitum est, ut in celebratione venerandorum Mysteriorum memoria fiat eorum, qui hinc discesserunt. Novem illis multum hinc emolumenti fieri, multum utilitatis. Stante siquidem universo populo, manus in celos extendente, cætu item Sacerdotali, verendog, posito (id est incepto) Sacrificio, quomodo Deum non placavimus pro istis orantes? Verum istud quidem de illis dicimus, qui in fide abscesserunt. Catechumenos vero neque isto solatio dignamur; sed omni huiusmodi desistunt auxilio, uno quodam dempto. Quoniam illo? Pauperibus illorum nomine dare licet, unde illis nonnihil refrigerij accedit.* Hæc Chrysostomus.

33.
Obficiuntur verba D. Chrysostomi.

Qui loquitur de electis in bono statu.

34.
Isti enim meminerunt defunctorum in malo statu.

1. sol. 6. v. 6.

& numeret Catechumenos cum infidelibus.

1. Tim. 3. v. 5.

Lugo.

Loquitur autem de illis, qui hinc discesserunt in statu gratiæ, ut patet ex contextu. Errorneum quippe est (quamvis forte non hæreticum) damnatorum pœnas, vel minimum alleviari per preces & suffragia vivorum.

Fateor Divum Chrysostomum in principio illius exhortationis meminisse defunctorum in malo statu, ait enim: *Dic, quæso, quæ spes esse poterit illis, qui cum peccatis suis eò hinc abscedant, ubi peccata exuere non licet? Donec enim erant in hoc sæculo, plurimum forte erat expectationis ac spei, immutandos illos, melioresq; fore; digressi vero in infernum, ubi nihil potest prodesse pœnitentia (In inferno siquidem, inquit, quis confitebitur tibi?) quomodo digni non sunt, qui deplorentur?*

Præterea numerat Catechumenos cum infidelibus dicens: *Deseto infideles, deseto eos, qui nihil ab infidelibus differunt, qui sine illustratione hinc abeunt, sine signaculo (Baptismatis) isti reverè digni sunt plantibus, digni lamentationibus; quippe qui extra regias cælestes cum iudicio obnoxii sunt, & condemnatis. Amen enim, inquit, dico vobis, nisi quis natus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non intrabit in regnum celorum.*

Hæc tamen (inquit Lugo disp. 19. n. 181.) per quamdam exaggerationem, & ad incutiendum terrorem dicta videntur: nam post paucos, rigorem mitigans, dicit: *Desetamus istos, invenimus eos pro viribus, procuremus illis aliquid auxilii,*

modici quidem: attamen invenimus eos. Ubi iam ostendit, aliquam posse esse spem de aliquibus eorum, & ideo posse, & debere juvari, modo tamen debito. Quis ille? *Proccantes, inquit, adhortemur & alios, ut pro illis orent, pauperibusq; indefinenter pro illis elemosynas demus. Habet res ista nonnihil consolationis.*

Ad summum ergo Chrysostomus voluit pro Catechumenis orationes publicas in Ecclesia non fieri; quia, ut dicit Sixtus Senensis lib. 6. Bibliothecæ sacre Annot. 331. tunc temporis illæ orationes prohibebantur ad coërcendam eorum negligentiam in recipiendo Baptismo.

Unde non dicit, Catechumenos esse incapaces omnis fructus Sacrificii, aliarumque orationum; sed, inquit, *neque isto solatio dignamur*, propter scilicet prohibitionem Ecclesiæ pro isto tempore; sicuti etiam de facto non dignamur isto solatio excommunicatos, non quia incapaces sunt, sed quia Ecclesia prohibuit publicè pro illis offerre, vel orare, de quo Conclusionem sequenti.

Quod ut clarius ostenderet, addidit: *Pauperibus illorum nomine dare licet; quasi diceret, tamen non liceat propter prohibitionem Ecclesiæ publicè offerre vel orare pro Catechumenis, tamen minimè prohibitum est pro ipsis dare elemosynam.* Hæc est communis explicatio Chrysostomi sufficiens planè ad præsentem controversiam.

Cæterò quoniam posset alicui videri Chrysostomus hinc loqui de Catechumenis mortuis in malo statu; loquitur namque de illis, quos antè dixerat nihil ab infidelibus differre. Et sane nihil differunt, si hinc abeunt sine illustratione gratiæ diviniæ, sine signaculo Baptismatis in re, vel in voto.

Interim permittit illorum nomine dare Pauperibus, si forte inde non nihil refrigerij ipsis accedat, juxta illud Divi Augustini Enchirid. cap. 112. *Sed pœnas Damnatorum certis temporum intervallis exsolvunt, si hoc eis placet, aliquatenus mitigari: etiam sic quippe intelligi potest manere in illis ira Dei, hoc est, ipsa damnatio.*

Quod videtur placuisse Glossæ in cap. Cùm Marthæ de Celebr. Miss. in fine verbo *Investiget*, ubi sic ait: *Vel melius dicas, quod medicor malis dicitur, qui mortalia commiserunt peccata, licet levia, & in quibus non est necessaria inscriptio. ff. de Accus. Levia; & in quibus procurator constitui potest. ff. An per alium causa apel. res. post. l. 1. & secundùm hoc dicas, quod si unus denarius aliquantam partem panis tollat, sive tertiam, sive quartam, secundus tollat tantum; tantum dico in proportione, sed non in quantitate: secundùm hoc etiam si totus mundus effunderetur, semper aliquid remaneret. Hactenus Glossa: sed contra torrentem Doctorum sine fundamento.*

Nam quantum ad Divum Augustinum eodem libro cap. 110. expressè docet contrarium, ibi: *Cùm ergo Sacrificia, sive altaris*

opera nihil
profunt ex
mente D.
Augusti.

seve quaruntuncque elemosynarum pro baptizatis des-
funtis omnibus offeruntur, pro valde bonis (id est, bea-
tis) gratiarum actiones sunt, pro non valde malis (id
est, existentibus in Purgatorio) propitiations
sunt; pro valde malis (id est, pro damnatis) est
nulla sunt adiumenta mortuorum, qualescumque
vivorum consolationes sunt. Quibus autem profunt
aut ad hoc profunt ut sit plena remissio, aut certe
tolerabilior fiat ipsa damnatio peccatorum Purga-
torii. Et ejusdem sententia fuisse D. Chry-
sostomum non dubito.

Loquitur ergo primo de defunctis in malo
stati; & horum damnationem dicit merito
desendam. Deinde transgreditur ad divites,
qui neglexerant dum viverent de divitiis pro-
spicere anime sue. Deplorato, inquit, eos, qui
in divitiis mortui sunt. Et nihil consolationis suis
ipsorum animabus & divitiis suis procurarunt: eos
quidem potestatem abluendorum peccatorum habu-
erunt, elemosynas elargiendo; Missas fun-
dando &c. noluerunt. Sed hi non ideo damna-
ti, modo in gravi necessitate constituti sub-
venerint, & similiter illis, quibus ex precepto
subvenire graviter erant obligati.

Itaque hi, qui peccata sua venialia aut peccata
temporales, elemosynis redimere neglexe-
runt; sunt lugendi, & juvandi. Desecamus, in-
quit, istos, invenimus eos pro viribus &c. ubi ly
istis referatur ad proxime precedentes, id est
ad divites.

Nec obstat, quod inferius dicat, pro mor-
tuis orandum, sicut pro vivis, ibi: Nam ita
vult Deus, ut nos invicem mutuo invenimus. Quia namque
aliqua ratione pro mortuis nos pace & incoluntate pre-
cari iussit? Quamobrem pro omnibus hominibus?
Tamen hic, ubi omnes dicit, & Latrones, & sacri-
legi sepulchrorum spoliatores, ac fures, innumerisq;
malis aliis secentes comprehendantur, nihil tamen
nimis pro omnibus oramus: erit forte aliqua illorum
conversio. Quomodo namque itaque pro vivis istis ora-
mus, qui tamen nihil differunt a mortuis, ita &
pro mortuis orari potest.

Hec, inquam comparatio non obstat, neque
enim vult, quod orari possit pro mortuis in
peccatis, sed quod, sicut pro omnibus vivis,
orationis capacibus (quales sunt etiam pecca-
tores) ita & pro mortuis, scilicet orationis ca-
pacibus, orari possit, etiam pro maximis pec-
catoribus, si non constet in peccatis discessisse.

Sane Peccatores vivos multum differre ab
illis, qui in peccatis suis discesserunt; his ver-
bis satis indicat Sanctus Prosper. Respon. ad ob-
ject. 6. Vincent. Hoc inter malos homines viven-
tes distat & Demones, quod hominibus etiam valde
malis superest, si Deus misereatur, reconciliatio
Demonibus autem nulla est in eternum servata con-
versio. Quae autem Daemonum, eadem est ratio
hominum damnatorum. Atque haec suffi-
cient pro explicatione Divi Chrysostomi.

Tertio adfert Vasquez pro sua sententia au-
thoritatem Divi Augustini ex lib. 1. de Ani-

ma. Et ejus origine cap. 93. ubi refertens erro-
rem eujuspiam dicentis, animas infantium non
baptizatorum posse, & debere juvari Sacrifi-
ciis Sacerdotum, ut aeternam vitam conse-
quantur, subdit haec verba: Ecce aliquid, unde
numquam exiturus est, nisi eum dixisse peniteat.
Quis enim offerat Corpus Christi, nisi pro eis, qui
membra sunt Christi?

Explicans autem quae sint membra Christi,
subjungit: Ex quo autem ab illo dictum est: Nisi
quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto,
non potest intrare regnum Dei. Et alio loco
Qui perdidit animam suam propter me, in-
veniet eam; nemo sit membrum Christi, nisi ante
Baptismum in Christo, aut morte pro Christo.

Sensit igitur Augustinus pro non baptizato
non posse offerri hoc Sacrificium, eo quod
non sit membrum Christi per Baptismum:
quamvis igitur quis esset membrum per fidem
& charitatem, si tamen non esset per Baptis-
mum, ex sententia Augustini pro illo Sacri-
ficio offerri non potest. Ita Vasquez supra
dicit.

Sed videtur non reflexisse ad ultimam par-
ticulam, scilicet, aut morte pro Christo. Ergo
ex sententia Augustini, ut aliquis fiat mem-
brum Christi, non requiritur Baptismus flu-
minis, sed sufficit Baptismus sanguinis.

Quidni etiam sufficit Baptismus fluminis?
Non dubito. Attende quod sequitur: Unde in-
fert Augustinus, & Latio ille, non ante Crucem Do-
mini scilicet, sed in Cruce confessor, de quo nonnun-
quam praedictum captatur, sive tentatur contra
Baptismatis Sacramentum, à Cypriano sancto inter
Martyres computatur, qui suo sanguine baptizatur,
quod plerisque non baptizatis servente persecutione
evenit. Tanto namque pondere appensum est, ran-
tumq; valuit apud eum, qui hac novit appendere,
quod confessus est Dominum crucifixum, quantum si
fuisse pro Domino crucifixus.

Ecce Latio ille inter membra Christi nume-
ratur, qui solo Baptismo fluminis fuit iustifi-
catus. Atqui pro membris Christi potest of-
ferri Corpus Christi: ergo pro Catechumenis
iustis, viventibus juxta ac mortuis ex senten-
tia Divi Augustini. Vides Vasquez quemad-
modum tibi securus in crura redit?

Loquitur ergo Augustinus de infantibus
mortuis in peccato originali: pro his autem
quis offerat Sacrificium? Cum nec sint, nec
amplius fieri possint membra Christi.

Dices, etiam agit de aliis non baptizatis
cujuslibet aetatis, nam cap. 11. sic incipit dicere:
Sed etiam hoc isti concedatur, quod salva fide Ca-
tholica, & Ecclesiastica regula nulla ratione conce-
ditur, ut pro non baptizatis cuiuslibet aetatis homi-
nibus offeratur Sacrificium Corporis & Sanguinis,
tamquam per huiusmodi pietatem suorum ad re-
gnum Caelorum, quo perveniant adveniant: quod
responsurus est de tot millibus infantium &c.

Respondes; necessario intelligi debet de
non

Augustinus
D. Augusti
ni

Uti aliquis
fac mem-
brum Chri-
sti, sufficit
Baptismus
sanguinis

41.
an etiam
sufficit Ba-
ptismus flu-
minis?

Exemplum
in bono la-
trone

Explicatio
D. Aug.

42.
Obiectio ex
S. Aug.

Responsio
non

39.
Ex eodem
objeto.

Obiicitur.

Disparitas
inter pecca-
tores vivos
& mortuos.
& Prae-
ter.

40.
Obiicitur.

non baptizatis mortuis in peccato originali, vel mortali actuali, alioquin contradiceret fidei Catholicæ, & Ecclesiasticæ regulæ. Ipse enim Vasquez admittit nostram sententiam esse probabilem, & Ecclesiam antiquitus fuisse illam secutam, offerendo pro Catechumenis vivis, fortè adhuc peccatoribus, ut gratiam Baptismi acciperent, quâ tandem pervenirent ad regnum cælorum.

Et putas, quia erit contrarium fidei Catholicæ & Ecclesiasticæ regulæ, si offeratur pro Catechumenis vivis jam justificatis per Baptismum flaminis, vel in gratia defunctis? Nequit illa esse mens D. Augustini, maxime si agamus de fructu tantum impetrationis; imò & de omni fructu, cum salvâ fide Catholicâ plures id doceant.

43. Igitur neque auctoritas, neque ratio cogit nos excludere à communibus suffragiis Ecclesiasticis Catechumenos, aut alios infideles vivos, adeoque pro ipsis offerri potest Sacrificium Missæ, sicut olim pro Gentilibus oblatum legitur Sacrificium veteris Legis: Esdræ 1. cap. 6. pro Dario. 1. Machab. cap. 12. pro Spartiatis, & 2. Machab. 3. pro Heliodoro. Valeat quantum valere potest, sive ex opere operantis, sive ex opere operato: haud enim in video ipsis aliquem effectum, ne oculus meus nequam sit, quia Dominus bonus est.

Sed numquid quæ infidelium, id est, non baptizatorum, eadem est ratio excommunicatorum?

CONCLUSIO III.

Non licet offerre Sacrificium nomine Christi, vel Ecclesiæ pro excommunicatis non toleratis, nisi in generali pro totius mundi salute. Valet tamen quod aliter nomine Christi gestum fuerit: uti etiam valet & licet quod Sacerdos nomine suo facit.

44. Prima pars probatur ex jure Canonico extra de Sententia Excommunicationis cap. A nobis 28. ubi Innocentius III. interrogatus, utrum si aliquis excommunicatus, in quo indicia fuerunt penitentia manifesta, nec per eum steterit, quò minus reconciliaretur Ecclesiasticæ unitati, non suscepto beneficio absolutionis discesserit, pro absoluto ab Ecclesia sit habendus: & utrum pro tali recipienda sit eleemosyna, & à fidelibus sit orandum? Respondet: *Quantumcumque se quis inramento*

præsito, quod Ecclesiæ mandato pareret, humiliter curaverit, quantum cumque penitentia signa præcesserint, si tamen morte præventus absolutionem non potuerit beneficium obtinere, quamvis absolutus apud Deum fuisse credatur, nondum tamen habendus est apud Ecclesiam absolutus. Igitur pro tali non est recipienda eleemosyna, neque à fidelibus orandum.

Probatur Consequentia ex cap. Sacris 38. eodem titulo, ubi præfatus Pontifex Archiepiscopo Strigoniensi scribit in hæc verba: *Licet is, qui voluntarius excommunicatio illis communicaverat, qui cum omnibus fautoribus & participibus suis excommunicationis sententia sunt adstricti, ad eor rediens, de mandato Ecclesiæ excommunicator, quos prius severat, expugnaverit, non tamen priusquam absolutionis gratiam perceperit, habendus est absolutus: nec si occubat in huiusmodi bello, sunt absolutiones vel oblationes recipienda pro eo, vel orationes Domino porrigende, nisi cum de ipsius viventis penitentia per evidentia signa confuserit, & iuxta consuetudinem constitutionis nostræ tenorem defuncto etiam absolutionis beneficium impendatur.*

Ex quibus iuribus probant communiter Doctores excommunicatum excommunicatione majori, de quo intelligitur Conclusio, ex intentione & voluntate Ecclesiæ omnibus suffragiis communibus privatum esse. Suffragia autem communia vocant orationes, quæ offeruntur nomine Ecclesiæ, Indulgentiæ, & Sacrificium, quod etiam nomine Ecclesiæ offertur, ut supra cum Scoto diximus. Ergo illicite offertur Sacrificium pro excommunicatis non toleratis nomine Christi, aut Ecclesiæ; quia contra prohibitionem Ecclesiæ.

Nihilominus quia multa fieri prohibentur, que si facta fuerint obtinent roborem firmitatem, cap. de Apostolicam de Reg. valet quod nomine Christi gestum fuerit; quia quoad illam actionem, id est, validam applicationem Sacrificii, non dependet Sacerdos ab Ecclesia; sicut nec ad validè consecrandum, aut ungendum, de quo infra uberius tractabimus.

Cæterum, quia Ecclesia expressè contradicit, & non vult ullum fructum ex parte sua excommunicato provenire, patet totum, quod nomine ejus sit, esse invalidum; secus quod sit nomine Christi: quia Christus in quocumque Sacrificio, quantumcumque perverlo ex parte Sacerdotis, semper est principalis offerens, neque potest esse verum Sacrificium, quod in persona ejus non offertur, ut enim superius ex Florentino dictum fuit, Sacerdos in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum: ergo etiam in persona Christi loquens hoc conficit Sacrificium: ergo sicut non potest conficere Sacramentum, tamen vellet, nisi in persona Christi; ita neque offerre Sacrificium, nisi in persona Christi, quia ipsa confectio Sacramenti, eaque sola, est Sacrificium.

Si autem à me queritur, unde sciam, quod Eccle-

Ecclesia prohibet sacrificium offerri pro excommunicatis in persona Christi.

Sacerdos absolvens potest dici minister Ecclesie.

47.

Ecclesia prohibet ad quem exterram substatem intentionem in interiore. Clemens. I. de Statu Monach.

48. Licetum est privatum pro excommunicatis orare.

etiam sacerdotum Missa.

Probat.

Confirmat.

Ecclesia prohibet Sacerdoti offerre Sacrificium pro excommunicatis in persona Christi. Respondeo citius: quia etiam sub illa ratione est minister publicus, & dici potest minister Ecclesie, hoc respectu, quia est datus à Christo Ecclesie, ut Sacrificium pro illa offerat, & inter Deum & ipsam intercedat in persona Christi.

Quomodo etiam Sacerdos absolvens dici potest minister Ecclesie, id est, datus à Christo Ecclesie ad illud munus, quod ad communem utilitatem pertinet, quamvis in eo exercendo non gerat personam Ecclesie, sed Christi. Sicut ergo Ecclesia prohibet Sacerdoti, ne absolvat excommunicatum, quamvis illud ministerium faciat in persona Christi, ita prohibet ne pro excommunicato offerat in persona Christi; quia hoc totum est publicum ministerium Ecclesie, ad quam pertinet disponere de omnibus, quæ spectant ad convenientem usum ejus.

Nec te turbet, quod nuper vidi aliquem turbare; nimirum hoc argumentum: Ecclesia non potest præcipere actus merè internos; ergo non potest prohibere oblationem Sacrificii nomine Christi pro excommunicatis non toleratis.

Non, inquam, hoc argumentum te turbet: haud enim difficilem habet solutionem; puta, Ecclesiam posse prohibere actum externum, ut substat huic vel illi intentioni, alioquin merè interna. Patet; quia de facto Clement. I. de Statu Monach. excommunicat Monachum, qui sine licentia Superioris confert se ad Curiam Regiam intentione accusandi Superiorem, de quo plura Sectione ultimâ conclus. 6.

Supereft tertia pars Conclusionis, quæ facillimè probatur ex communi praxi & consuetudine planè consentanea Ecclesiastica pietati. Enimverò si licet privatim orare pro Ethnicis & Publicanis, & quibuscumque infidelibus, quidni etiam pro excommunicatis? Fraternalis charitas id videtur exigere. Hinc licitum est Sacerdoti, ut privata persona est, orare in Missa pro excommunicato, scilicet in illis partibus Missæ, in quibus vel mentaliter orat, ut in *Memento*, vel occultè & secretè.

Ratio est; quia Sacerdos licet ministerium publicum exercent, haud ideo desinit esse persona privata; nec tenetur toto illo tempore ita gerere munus publicum, ut nequeat tamquam persona privata operari vel successivis morulis, vel simul diversâ intentione: sicut ergo potest pro amicis, vel aliis privatim orare, ita etiam pro excommunicatis, dummodo eos nominatim non exprimat in Canone vel aliis orationibus publicis.

Confirmatur: oratio privata non est proprie communicatio cum illo, pro quo oratur; sed quoddam opus misericordie, seu spiritualis eleemosynæ, quæ ex bonis propriis & privatis non ostenditur aliquo jure prohibita, præsertim quando fit per actum internum vel occultum, ita ut necesse non sit in alterius notitiam devenire.

Dices etiam in *Memento* orat Sacerdos, ut minister publicus Ecclesie; nam in fine illius orationis subjungit: *Pro quibus tibi offerimus, vel, qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis*; quæ verba referuntur ad omnes, pro quibus in *Memento* oraverat.

Respondeo, referri ad eos, qui sunt capaces illius oblationis, vel pro quibus ipse in persona Ecclesie oraverat. Cum quo tamen bene stat, quod oraverit etiam pro aliis tamquam persona privata; in nullo enim actu sic gerit personam publicam, quin simul retineat personam privatam, adeoque licitè possit totum pium opus dicendi Missam, sacrificandi, orandi, &c. per quod habet suum meritum, vel satisfactionem, vel impetrationem ex opere operantis, possit, inquam, offerre privatâ intentione pro excommunicato: quin immò eidem applicare propriam & particularem satisfactionem ex opere operato sibi provenientem ex Sacrificio, vel etiam ex Sacramento, si hic fructus aliis possit communicari (de quo inferius disputo) & nisi aliquid aliud obstat præter censuram; etenim aliunde ex prava dispositione excommunicati posset esse impedimentum, scilicet si in peccato mortali sit, præsertim quoad fructum satisfactionis, ut ex infra dicendis patebit.

Cæterum aliqui eò processerunt, inquit Dicastillo disp. 2. n. 69. ut dixerint pro excommunicatis etiam non toleratis posse Sacerdotem orare oratione publicâ & nomine Ecclesie, Missalq; offerre & suffragia, dummodo tantum id faciat generaliter pro excommunicatis, aut Hæreticis; non nominando aliquem in particulari, nec orando pro illo in particulari. Ita Sylvester verb. Excommunicatio 1. n. 2. & verb. Missa 1. q. 8. puncto 4. Hostiensis & Summa Confessorum, quos ipse citat. Item Tabiena verb. Excommunicatio 1. §. 4. & Armilla n. 9. (alioque refert Avila pro hac opinione; qui tamen id non dicunt) sed cuiuscumque sit, multis videtur, & meritò opinio improbabilis, utpote contra Pontificis definitionem cap. 91. *Si quis Episcopus* 11. q. 3. ubi dicitur non esse obediendum Episcopo præcipienti cantare Missas pro Hæreticis. Huculque Dicastillo.

Sed advertere debuisset, de quibus Hæreticis Papa loquatur. Numquid de vivis? Gratianus refert Decretum Eutychni sub hisce verbis: *Si quis Episcopus aut Abbas Presbytero aut Monacho suo iusserit Missas pro Hæretico cantare, non licet, & non expedit obedire eis*. Cæteri Collectores ad ly Hæreticis, addunt, *mortuis*, quam vocem hic Auctor Glossæ supplevit dicens: *Pro Hæreticis mortuis, quod non licet speciali oratione ut 13. q. 2. Non estimemus; sed pro vivis Hæreticis, & alijs malis etiam speciali oratione licitum est orare, ut 13. q. 2. Pro obcuntibus; sed generali oratione pro omnibus defunctis licitum est orare, ut de Penitentia dist. 2. Falsas, & 2. q. 3. Corripiantur*. Hæc Glossa.

Equidem Ecclesia non solet offerre pro vivis

H h h vis

49. Objectio

Solutio

In omni oratione. Missæ Sacerdos retinet personam privatam.

50.

Aliqui putant Sacerdotem posse pro eis orare etiam oratione publicâ.

Sylvester

Hostiensis

Tabiena

Armilla

sed multis apparet hæc opinio improbabilis, Dicastillo.

51.

Explicatur Decretum Eutychni Papa.

vis Sacrificium, nominando aliquem in particulari, præter Pontificem & loci Ordinarium, Imperatores, Reges, & Principes. Et quid refert illa suppressio nominum in particulari, si alioquin excommunicati sint capaces totius fructus Sacrificii tam ex parte Sacerdotis, quàm universalis Ecclesiæ? Frustra ergo videretur, vel certè parùm utilis illa privatio communium suffragiorum.

Obiectio
solvitur,

§2.
Dicastillo.
Quid si
constet de
resipiscencia
excommuni-
catis?

Si dixeris; Ecclesia orat pro Hæreticis in die Parasceves. Respondeo, Ecclesiam secum pro illa die dispensare: pro aliis diebus non constat.

Notat Dicastillo n. 77. cum aliis, quos citat, non videri improbabile, si constet de resipiscencia excommunicati, posse offerri Missam, vel communia suffragia pro illo, dummodo præcaveatur scandalum: quia præsumi, inquit, potest quòd pia mater Ecclesia (sicut neque ipse Deus) non punit in spiritualibus, nisi contumaces & impenitentes.

Contrà; Ecclesia expressè declarat contrarium cap. A nobis, & cap. Sacris de Sent. excom. Vide suprâ. Et certè quod aliàs periculum scandali, si illa est mens Ecclesiæ? Intellege, quando excommunicatio est publica, de hac enim jura loquuntur, alioquin quando est occulta, & non potest absque nota impetrari absolutio defuncti, non videtur Ecclesia velle ipsum privare communibus suffragiis.

Sed hæc satis de excommunicatis non toleratis; de toleratis autem dico:

CONCLUSIO IV.

Probabile est quòd liceat offerre Sacrificium nomine Ecclesiæ pro excommunicatis toleratis.

§3.
Probatio
Conclus. ex
Conc. Basili.
Lugo.
Suaréz.

Ita Cardinalis Lugo disp. 19. n. 187. cum aliis quos citat contra Suarium disp. 9. de Censuris sect. 2. num. 17. & sequentibus. Ratio Conclusionis desumitur ex Constitutione Concilii Basileensis sess. 20. ad finem, ubi sic legitur: *Ad vitanda scandala & multa pericula, subveniendâq; conscientijs timoratis, statuit etiam, quòd nemo deinceps à communione aliquis in Sacramentorum administratione vel receptione, aut alijs quibuscumque divinis, vel extra, prætextu cuiuscumque sententia, aut censura Ecclesiastica, seu suspensionis, aut prohibitionis ab homine vel à iure generaliter promulgata teneatur abstinere vel aliquem vitare, aut interdictum Ecclesiasticum observare, nisi sententia, prohibitio, suspensio vel censura huiusmodi fuerit in vel contra personam, collegium, Universitatem, Ecclesiam, aut locum certum, aut certam à iudice publicata, vel denunciata specialiter, & expressè, aut si aliquem ita notoriè excommunicationis sententiam consuevit incidisse, quòd nullâ*

possit revivificatione celari, aut aliquo modo iure suffragio excusari. Nam à communione illius abstinere vult iuxta Canonicas sanctiones. Per hoc tamen huiusmodi excommunicatos, suspensos, interdictos, seu prohibitos non intendit in aliquo relevare, nec eis quomodolibet suffragari. Hactenus Concilium.

Ex quo sic argumentor: Extravagans illa (postmodum per universalem Ecclesiam recepta) permittit communicationem cum ejusmodi excommunicatis in quibuscumque divinis vel extra: ergo permittit pro ipsis offerri Sacrificium.

Respondent Adversarii Negando Consequentiam; quia verba, inquit, Extravagantis juxta planum contextum intelligenda sunt de communicatione in divinis Officiis, ut in audienda Missa, & in Horis Canonicis publicè recitandis; nam ibi sermo est de hac communicatione externa, non autem de interna per Sacrificium Missæ aut publicas preces.

Quod colligunt, & confirmant ex fundamentali ratione istius Constitutionis, scilicet: *Ad vitanda scandala & multa pericula, subveniendâq; conscientijs timoratis*: nam ad hoc fines neque necessarium, neque utile erat concedere hanc internam communicationem cum excommunicatis. Quia quatenus interior est, invisibilis est, quatenus verò fit per actiones exteriores, semper pendet ex interiori intentione & applicatione, quæ semper potest sine periculo & scandalo fieri pro membris Ecclesiæ ab ea non præcisus, & in particulari fieri potest pro quolibet, de quo non constat excommunicatum esse; vel si dubium sit, subintelligi potest & debet conditio, si ab Ecclesia non sit præcisus: quòd si certè constet illum esse excommunicatum, nihil periculi vel scandali esse potest in non applicandis illis suffragiis communibus per intentionem particularem. Nec pertinet per se loquendo ad favorem & utilitatem ministri offerentis, vel ad conscientia securitatem, ut id facere possit: ergo verosimile non est hoc fuisse in illa Extravagante concessum.

Quòd si in his suffragiis communibus consideremus exteriorem applicationem, quæ in particulari fieri solet, orando nominatim pro aliquo per orationem communem Ecclesiæ in Missa vel Officio publico, hoc etiam modo non pertinet ad scandala vitanda, ut id fieri possit pro quolibet excommunicato in ea Extravagante non excepto; quin potius esset scandalum publicum illo modo orare pro publico Hæretico, vel alio simili, etiam si nominatim declaratus vel nominatus non sit per sententiam specialem.

Sed contrà primò; quæ major ratio scandali in Sacrificio pro excommunicato, quàm in sepultura, dummodo constet Ecclesiam

utrum

Prima. utrumque permittere? Et tamen secundum Suarium disp. 12. de Censuris lect. 4. n. 5. sepultura licet. Hæc autem nonne peragitur sine publicis precibus pro anima defuncti? Contrarium est evidens. Quod si per accidens oriretur scandalum sive ex Sacrificio, sive ex sepultura, quis dubitat, per accidens utrumque fore illicitum?

Secunda. Secundo, ut fatentur Adversarii, licet cum hujusmodi excommunicatis communicare in audienda Missa & Horis Canonicis recitandis: ergo etiam publice pro ipsis orare. Patet Consequentia; quia in Missa nomine Ecclesiæ oratur pro omnibus circumstantibus, tum in Memento in illis verbis: *Et omnium circumstantium, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc Sacrificium* &c. tum in aliis orationibus.

36. Tertia. Scio responderi posset, orari pro omnibus circumstantibus, ab Ecclesia non præcis, & ideo interrogo: quid si hujusmodi excommunicatus admitteretur ad cantandum Evangelium, putas, quia Sacerdos non posset orare & dicere: *Dominus sit in corde tuo & in labijs tuis* &c.? Quid si daret ipsi Communionem, an omittere deberet illa verba: *Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam tuam in vitam æternam*?

Similiter dum recitat cum ipso divinum Officium, indubiè potest dicere: *Miseretur tui omnipotens Deus* &c. Sic etiam legendum cum ipso Litanias non dicit, *Ora pro me*, sed, *Ora pro nobis; libera nos Domine; Te rogamus audi nos*; in quibus verbis, sicut conjungimus orationem, sic etiam petimus quod omnes audiamur, & impetremus. Ergo singuli orant pro focis simul orantibus: ergo non potuit permitti communicatio cum excommunicatis in oratione, quæ tamen permittitur, quin concederetur orate pro illis.

Si autem orari potest nomine Ecclesiæ, & fructus, qui ex ejusdem Ecclesiæ voluntate provenit, ipsis applicari, quidni etiam nomine Ecclesiæ pro ipsis liceat sacrificare, & fructum, ex ejusdem Ecclesiæ voluntate proveniente, applicare? Certè non video disparitatem.

57. Docet Præpositus q. 2. de Excommunicatione n. 35. pro similibus licitè offerri Sacrificium; secus communia Ecclesiæ suffragia. Fundatur; quia licet Sacrificium dicatur, & sit commune bonum Ecclesiæ à Christo relictum: ita tamen relictum est, ut efficax applicatio fiat per ministrum offerentem in persona Christi, neque potest Ecclesia suâ prohibitione vel voluntate efficere, ut is fructum non percipiat, pro quo Sacerdos offert reipsa, si non habeat aliunde impedimentum. Hæc ille.

Restatur. Sed quid tum? Saltem potest prohibere. Potest, inquit, sed non censetur prohibuisse, quia ex concessione Ecclesiæ potest Sacerdos communicare cum tali excommunicato. Bene

optimè! Quidni ergo nomine Ecclesiæ possit offerre? Quidni possit applicare fructum proveniente ex voluntate Ecclesiæ? Quidni possit offerre communia Ecclesiæ suffragia?

Quia, inquit Præpositus, Ecclesia nullum vult favorem præstare excommunicatis tolerantis, ut patet ex postremis verbis Extravagantis: *Per hoc tamen* &c.

Contra, numquid favor est, quod Sacerdos licitè possit applicare fructum Sacrificii ex persona Christi, quod aliàs faceret illicitè? Quis dubitat? Quis enim volet offerre pro excommunicato, & peccare? Igitur Ecclesia licet per suam constitutionem non intendat excommunicatis quomodolibet suffragari per se & directè, atamen indirectè & ex consequenti, hoc ipso, quo concedit aliis facultatem cum eis communicandi, debet his vicissim aliquam facultatem concedere. Nonne excommunicatus ad petitionem meam licitè administrat Sacramenta? Planè, & nemo ambigit, quin illa administratio seu facultas administrandi sit aliquis favor.

Cæterum sicut non potest se ingerere administrationi Sacramentorum, ita nec publicis orationibus, aut Missæ Sacrificio, eidem assistendo, vel petendo, aut stipendium offerendo. Sin autem alii pro ipso petant, & stipendium offerant, nunquid poterit Sacerdos acceptare? Quæ ratio dubitandi, cum in omnibus tam facris, quàm profanis possit communicare cum illo, pro quo Sacrificium petitur? Acceptor ergo: ecce jam obligatur ad Sacrificium offerendum non tantum exterius, sed etiam interius per applicationem fructus, alioquin committeret deceptionem, à simplicitate Ecclesiæ omnino alienam, & facris personis indignam.

Igitur ad evitanda scandala & pericula, & subveniendum timoratis conscientis, necessarium & utile erat concedere hanc internam communicationem cum excommunicatis. Et ita responsum est ad principale argumentum contrariæ sententiæ.

Adde, etsi Concilium ad evitanda scandala & pericula Communionem concedat, nullo tamen modo velle eam negare in casibus, in quibus fortè ea incommoda cessant: nam concessio est generalis, & favores sunt ampliandi, & aliàs non satisfecisset timoratis conscientis, quæ semper fuissent sollicitæ, an fortè in hoc vel illo casu, talia incommoda per se cessarent, atque ita communicatio esset licita.

Nonne sæpius aliquid prohibetur ad evitandum scandalum, quod communiter intervenit, & tamen cessante scandalo in casu particulari non ideo cessat lex? Ergo similiter, est in casu particulari cessaret scandalum, quod natum est oriiri ex tam generali prohibitione communicationis cum excommunicatis, adhuc minime cessabit lex concedens illam communicationem.

Dices; orate vel sacrificari pro excommu-

H h h 2

nicato, Objectio.

58. An Ecclesia per suam Extravag. faveat ali. quo modo excommu. nicatis.

59. Tales excommuni. cati non possunt ul. trò petere Missam, aut publicas preces.

60. An Conc. voluerit neg. gte commu. nicationem in casibus in quibus cessant scandala &c.

61.

57. Proponitur sententia Præpositi cum suo fundamentu.

Restatur.

Responsio.

Orare pro aliquo est communicare cum illo in laetiori significatione.

Probatur à Lugone ex cap. 12. de Sentent. Ex com.

62. Sed minus efficaciter.

ut & ipsi mer verbis Canonis ostenditur.

63. Ideoque aliter probatur.

nicato, non est communicare cum illo, sicuti orare cum excommunicato, vel coram illo; sed est effectus excommunicationis longè distinctus, pertinens ad privatione suffragiorum.

Respondet Lugo disp. 19. n. 190. licet stricte loquendo orare pro aliquo, vel offerre pro illo, non sit loqui cum illo, est tamen communicare cum illo, saltem in latiori significatione, sed verè Ecclesiastica. Sic enim loquitur Innocentius III. in cap. 1. nobis 28. de Sententia Excommunicationis; ubi proposita sibi quaestioni, an excommunicatus, cum poenitentia indicis, sed absque absolutione mortuus, habendus sit pro absoluto, & pro eo offerenda sint suffragia? Respondet Pontifex, debere illum post mortem ritè absolvi à censura, & tunc offerenda pro ipso suffragia. Nec obstat (inquit) quod legitur non communicetur mortuo, cui non est communicatum & vivo: cum etsi communicatum non fuerit, communicandum tamen illi fuisset &c.

In quibus verbis aperte supponit illam oblationem pro mortuo & orationem publicam esse quoddam genus communicationis; alioquin quorsum contra licentiam offerendi suffragia objiceret, non licere communicare mortuis, quibus vivis communicare non licebat? Cui objectioni non respondit, negando illam esse communicationem, sed dicendo quòd licita erat, quia comunicandum illis fuisset, si viverent. Hæc Lugo.

Sed (salvo meliori) non videtur hoc Pontifex objicere contra licentiam offerendi suffragia; sed magis contra beneficium absolutionis defuncto impendendum. Ostendo ex precedentibus & sequentibus. Siquidem objectioni illi immediatè præmittitur: Potest tamen & debet ei Ecclesie beneficio subveniri, ut si de ipsius viventi poenitentia per evidentia signa constiterit, defuncto etiam absolutionis beneficium impendatur. Nec obstat quòd Ecclesie legitur attributa potestas ligandi atque solvendi homines super terram, tamquam non possit solvere & ligare sub terra sepultos: & quod legitur non communicetur mortuo (scilicet per absolutionem) cui non est communicatum & vivo: cum etsi communicatum non fuerit, communicandum tamen illi fuisset (per absolutionem) quem non contemptus Religionis, sed necessitatis articulus impendit, & in certis casibus à Canonibus denotatis, ligasse legatur Ecclesia mortuos & solvisse. Et statim subjungitur: Ut autem in uno pariter & eodem negotio, & servemus vigorem, & mansuetudinem ostendamus, statim ut illius mortui absolutio à Sede Apostolica requiratur, qui cum viveret ab ea fuerat absolvendus. Et verò quis dubiter absolutionem à censuris esse veram & propriè dictam communicationem?

Ideo additur alia probatio ex cap. Sacris 12. de Sepulturis. Ubi Innocentius III. scribens Archiepiscopo Nidrosiensi, sepulturam excommunicati vocat communicationem (licet in rigore non sit) quia videtur significare unio-

nem aliquam cum illo, cujus cadaver admittitur ad commune sepulchrum. Sacris, inquit Pontifex, est Canonibus institutum, ut quibus non communicavimus vivis, non communicemus defunctis, & ut caveant Ecclesiastica sepultura, qui prius erant ab Ecclesiastica unitate præcisi, nec in articulo mortis Ecclesia reconciliati fuerint.

Ergo similiter nomine communicationis, quam Concilium permittit cum toleratis, possumus intelligere applicationem suffragiorum, quæ non minus significat unionem nostram cum illis, quàm sepultura. Profectò ob hanc applicationem & participationem dicitur in Ecclesia esse communio Sanctorum.

Unde Ecclesia cap. Sacris, & cap. 1. nobis de Sententia excommunicationis hæc duo simul conjungit, scilicet pro aliquo publicè orare, & recipere oblationes ab eo; vel pro eo facias. Vide supra. Et utrumque permittit, aut prohibet.

Etenim hoc ipso, quo Ecclesia recipit oblationes, significat se eum facere participem suorum suffragiorum, quod nullo modo convenit eam ritè facere: constat autem talem receptionem esse apertam quandam communicationem in divinis officiis: ergo cum generatim omnis talis communicatio concedatur, etiam illa receptio conceditur, & consequenter ut oretur publicè pro talibus excommunicatis.

Quæ certè oratio publicæ, etsi ut ritè fiat requirat actum internum, non tamen in e solo consistit: siquidem est oblatio divini Officii vel Sacrificii, quæ in actu externo consistunt, & in quibus censentur omnes communicare, qui iis quacumque ratione cooperantur.

Et hæc quidem de suffragiis vivorum, quæ libet concludere verbis Divi Prosperi lib. 1. de Vocat. Gentium cap. 4. aliàs 12. Præcepit Apostolus, imò per Apostolum Dominus, qui loquatur in Apostolo, fieri obsecrationes & postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro Regibus, ac pro his, qui in sublimitate sunt. Quam legem supplicationis ita omnium Sacerdotum, & omnium fidelium devotio concorditer tenet, ut nulla pars mundi sit, in qua huiusmodi orationes non celebrentur à populis Christianis. Supplicat ergo ubique Ecclesia Deo non solum pro sanctis, & in Christo iam regeneratis, sed etiam pro omnibus infidelibus, & inimicis crucis Christi, pro omnibus idololorum cultoribus, pro omnibus, qui Christum in membris ipsius persequuntur, pro Judæis quorum cecitas lumen Evangelii non resurget, pro hæreticis & schismaticis, qui ab unitate fidei, & charitatis alieni sunt. Quid autem pro istis petit, nisi ut relictis erroribus suis convertantur ad Deum, accipiant fidem, accipiant charitatem; & de ignorantia tenebris liberati, in agnitionem veniant veritatis?

Sed nunquid eadem est ratio mortuorum? Mortui in triplici sunt differentiâ, nimirum Beati,

Beati, damnati, & inter illos medi existentes in Purgatorio. De Beatis erit

CONCLUSIO V.

Potest aliquo modo offerri Sacrificium pro Beatis.

66. Offerri Sacrificium pro Beatis, quatenus est gratiarum actio.

Probatur ex Tridentino

Quæris, quis sit ille modus? Respondeo, Sacrificium offerri potest pro Beatis, non quatenus est propitiatorum vel satisfactorum; sunt enim Beati expertes & omnino incapaces omnis culpæ & pœnæ; sed quatenus est gratiarum actio pro gloria ipsi à Deo concessâ.

Probatur ex Concilio Tridentino sess. 22. cap. 3. ibi: Et quamvis in honorem & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueverit; non tamen illis Sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronavit; unde nec Sacerdos dicere solet, Offero tibi Sacrificium Petre, vel Paule, sed Deo de illorum victoriis gratias agens, eorum patrocinia implorat; ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in calis, quorum memoriam facimus in terris.

67. Glorificatio SS. in terris est nostra utilitas.

Unde graphicè Divus Augustinus lib. 22. de Civit. Dei cap. 10. Nos (inquit) Martyribus nostris non templa sicut Dîs, sed memorias sicut hominibus mortuis, quorum apud Deum vivunt Spiritus, fabricamus: nec ibi erigimus altaria, in quibus sacrificemus Martyribus, sed uni Deo, & Martyrum, & nostro Sacrificium immolamus: ad quod Sacrificium sicut homines Dei; qui mundum in eius confessione vicerunt; suo loco & ordine nominantur: non tamen à Sacerdote, qui sacrificat, invocantur (scilicet ut auctores salutis) Deo quippe, non ipsis sacrificat, quamvis in memoria sacrificet eorum: quia Dei Sacerdos est, non illorum. Similiter loquuntur alii Sancti Patres.

Ex quo profecto liquet impudens error Hæreticorum, causantium in hoc nos Idololatriæ genus committere.

68. Obiectio factura.

Si dixeris, ille modus offerendi est improprius. Esto; equidem gratissimum Deo, & ipsis Sanctis: Sacrificium enim sanctum est & accommodatissimum ad agendum Deo gratias pro beneficiis ab illo acceptis, cumque Sancti per se nequeant illud offerre, summè exoptant, ut ab aliis pro ipsis offeratur, id est, loco ipsorum.

69. Alio etiam modo pro ipsis sacrificatur.

Quamquam & alio modo Sacrificium pro Sanctis possit offerri, scilicet quatenus est impetratorium ipsis gloriæ & honoris accidentalis, juxta illa verba Missæ in oblatione, quam facimus immediatè post lotionem manuum: Ut illis (omnibus Sanctis) proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem. Additur: Et illi pro nobis intercedere dignentur in calis, quorum memoriam agimus in terris.

Hinc Concilium Tridentinum sess. 22. can. 5. Si quis dixerit imposturam esse Missas celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum intercessione apud Deum obtinendâ, sicut Ecclesia intendit, anathema sit.

Hanc doctrinam disertis verbis tradidit Innocentius III. in cap. Cùm Martir de Celeb. Missarum. Ubi requisitus, quare fuerit mutatum; quod in Secreta B. Leonis secundum antiquiores codices continetur; sic videlicet: Annue nobis Domine, ut anima famuli tui Leonis hæc proficiat oblatio; cum in modernis Sacramentariis habeatur: Annue nobis quaesumus Domine, ut intercessione B. Leonis hæc nobis proficiat oblatio.

Respondet Pontifex: Quod cum Sacra Scriptura dicat auctoritas; quod iniuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre: idem est ratione consimilis de aliis Sanctis sentiendum; quæ orationibus nostris non indigent; pro eo quod cum sint perfectè Beati, omnia eis ad vota succedunt. Sed nos potius orationibus eorum indigemus; quos (cum miseri simus) undique mala nostra perturbant: unde quod in plerisque orationibus continetur: Profit vel proficiat huic Sancto vel illi talis oblatio ad gloriam & honorem, ita debet intelligi, ut ad hæc proficiat, quod magis ac magis à fidelibus glorificetur in terris.

Quod utique nostra est utilitas & commo-ditas, quamvis in Sanctorum gloriam redundet: sicut in Oratione Dominica petimus: Sanctificetur nomen tuum; adveniat regnum tuum; fiat voluntas tua sicut in celo & in terra: & possemus Sacrificium offerre ad hæc omnia impetranda, nec tamen propterea propriè dicemur orare, aut offerre Sacrificium pro Deo, sed pro nobis, ut glorificemus Deum.

Interim continuo attextit Innocentius: Licet plerique reputent non indignum, Sanctorum gloriam usque ad iudicium augmentari: & ideo Ecclesiam interim sanè posse augmentum glorificationis eorum optare. Glorificationis, inquam, intrinsicæ ipsis Sanctis, quæ consistit in illuminationibus & gaudiis accidentalibus.

Ex quo alicui videri posset, etiam propriè omnino pro Sanctis posse offerri Sacrificium, scilicet ad impetrandam ipsis illam intrinsicam accidentalem gloriam.

Dicendum est, inquit Suarez disput. 78. sect. 3. directè nos nunquam petere Sanctis hæc gloriam accidentalem, sed vel indirectè, quatenus ex nostris actibus redundare potest: nam hæc vicissitudo gloriæ accidentalis semper creditur oriri ex his, quæ in Ecclesia militante fiunt, ideoque solum usque ad diem iudicii esse duraturam: vel certè, si aliunde etiam offiri potest, habet in singulis Beatis suam certam legem, stabilem, & independentem ab orationibus nostris, & ideo ad nos non pertinet pro eis orare, quantum ad augmentum hujus gloriæ: propriè igitur loquendo hoc Sacrificium non offeritur pro Sanctis,

70. quem & tradidit Innocent. III. cap. Cùm Martir.

Glorificatio SS. in terris est nostra utilitas.

71. Sanctorum gloria usque ad iudicium augmentatur.

Hoc augmentum secundum Suarez indirectè petimus.

ctis, nisi in quantum aliquo modo offertur pro nobis, ex quorum actibus honor aliquis aut accidentalis gloria in Sanctis redundat.

72. *quidni etiam dicitur potest peti?*
Verumenimvero si Sancti ipsi directe orant pro gloria corporum suorum, ut videtur Suarez admittere lib. 1. de Oratione in communi cap. 11. n. 11. quidni etiam & nos possumus orare? An forte illa gloria habet in Beatis suam certam legem, stabilem & independentem ab orationibus nostris; dependentem autem ab orationibus proprijs? Gratis asseritur illa differentia.

Præterea eodem libro cap. 14. nu. 6. considerat Suarius quamdam differentiam inter extrinsecam gloriam Dei ex una parte, & Sanctorum ex altera; quia, inquit, Deo ex gloria extrinseca nihil intrinsecum accrescit, neque utilitas aliqua, nec commoditas, aut voluptas, sed sola extrinseca denominatio. At vero Sanctis, etiam Christi humanitati, ex gloria seu claritate extrinseca, semper nascitur aliqua intrinseca perfectio, saltem actuale gaudium accidentale.

Unde fit ut tota utilitas vel commoditas illius extrinsecæ gloriæ Dei, sit propria illorum hominum vel Angelorum, qui ipsum glorificant, ac propterea quando petimus, ut glorificetur Deus, proprie dicimur orare propter Deum, quia illa petitio tendit in ipsum ut in finem, vel ad summum ut in obiectum illius gloriæ, non tamen dici potest cum proprietate nos orare pro Deo; quia proprie dicimur orare pro aliquo, quando per orationem illius commodum vel utilitatem querimus.

Non potest proprie dici nos orare pro Deo.

secus pro sanctis.

Respectu vero Sanctorum non habet absurditatem illa locutio; quia ex illa gloria aliquid commodi in illos redundat. Præsertim quia non tantum gloriam extrinsecam, sed etiam aliqua gaudia accidentalia per peculiare revelationes possumus illis postulare. Hæc Suarius. Ergo secundum ipsum proprie possumus orare pro Sanctis: ergo etiam proprie sacrificare.

Interim bene monet hanc locutionem non esse extendendam, nec facile apud vulgus promulgandam: nam nos indigemus suffragijs Sanctorum; illi vero non indigent nostris (ut superius audivimus ex Innocentio III. cap. Cum Marthe de Celebr. Missarum) nempe ad impetrandum eis liberationem à malis, vel alia bona, præter honorem & gloriam accidentalem.

73. *Quod de Beatis, idem dicitur de pueris baptizatis ante usum rationis mortuis.*

Atque hæc dicta sint de illis, quos certo scimus esse Beatos, inter quos computantur pueri baptizati defuncti ante usum rationis; unde non potest sine peccato huiusmodi pueris Missa applicari, nec est oratio posita ab Ecclesia pro illis dicenda; sed debet dici Missa in gratiarum actionem, & in honorem eorum, & fructus principalis Missæ applicandus est animabus Purgatorii in communi, vel alicui

in particulari, aut certe fidelibus vivis, alioquin thesauro Ecclesiæ adijungatur.

Ratio est manifesta; quia vel verè baptizati sunt, & sic nemo Catholicè potest dubitare de eorum beatitudine, tamen propter aliquam incertitudinem Baptismi, & alias rationes publicè non conantur tamquam Sancti: vel Baptismus fuit invalidus, defectu fortè intentionis Ministri, aut debita materiæ vel formæ, & tunc eadem istorum puerorum est ratio, quæ damnatorum, de quibus nunc disputo, & dico:

CONCLUSIO VI.

Sacrificium nullo modo potest offerri pro Damnatis. Ritè offertur pro animabus in Purgatorio existentibus.

AD quid enim offerretur pro damnatis, cum in inferno nulla sit redemptio, nulla satisfactio, nulla propitiatio? Et egrediente eodem (inquit Dominus Ihsaia ultimo versu ultimo) & videbunt cadavera virorum, qui prævaricati sunt iuramentum in me: vermis eorum non morietur, & ignis eorum non extinguetur. Matth. 23. v. 41. Tunc dicit & his, qui à sinistris erunt: discite à me maledicti in ignem æternum, qui parati estis Diabolo & Angelis eius. Omitto innumeras alias Scripturas, quæ concorditer docent supplicium omnium damnatorum fore perpetuum.

Quam proinde veritatem definivit Concilium Lateranense, ut refertur in cap. Firmius de summa Trinitate his verbis. Ascendit Christus pariter in utroque (animâ, & corpore) re-natus in sine facili, iudicaturus vivos & mortuos, & reddaturus singulis secundum opera sua, tam reprobis, quam electis, qui omnes cum suis proprijs resurgens corporibus, quæ nunc gestant, ut recipiant secundum opera sua, sive bona fuerint sive mala: illi cum Diabolo poenam perpetuam, & ipsi cum Christo gloriam sempiternam.

Eamque supponit Concilium Tridentinum sess. 6. cap. 14. dum ait: poenam æternam mortali debitam remitti in justificatione ibi: Non quidem pro poena æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramento voto una cum culpa remittitur. Ibidem can. 30. Si quis post acceptam iustificationis gratiam, cuilibet peccatori penitenti ita culpam remitti & reatum æternæ poenæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus poenæ temporalis &c. anathema sit.

Contrarium errorem docuit Origines, ut testatur Divus Augustinus lib. de Hæresibus cap. 43. dicens: Sunt & alia Originis dogmata, quæ Catholica Ecclesia omnino non recepit, in quibus nec ipsum falsò arguit, nec potest ab eius defensoribus excusari, maxime de purgatione & liberatione,

Sect. 3. De his pro quib. hoc Sacrif. off. pot. Concl. 6. 431

nione, ac rursus post longum tempus ad eadem mala revolutione rationabilis universae creaturae. Quis enim Catholicus Christianus, vel doctus vel indoctus non vehementer exhorreat, eam, quam dicit purgationem malorum, id est, etiam eos, qui hanc vitam in flagitiis & facinoribus, & sacrilegiis, atque impietatibus quamlibet maximis finierunt: ipsum etiam postremò Diabolum, atque Angelos eius, quamvis post longissima tempora purgatos atque liberatos, regno Dei luci, restitui, & rursus post longissima tempora omnes, qui liberati sunt, ad haec mala de novo relabi, & reverti, & has vices alternantes beatitudinum, & miseriarum rationalis creaturae semper fuisse, semper fore? De qua vanissima impietate adversus Philosophos, à quibus ista dicitur Origenes, in libro de Civitate Dei diligentissime disputavi. Haec enim Augustinus, qui unus pro mille nobis semper erit. Vide ipsum lib. 21. de Civitate à cap. 17. usque ad finem.

77. Et quidem cap. 17. refert opinionem dicentium, quòd omnes omnino homines mali, post poenas aliquamdiu perpassas, forent salvandi. Cap. 18. refert aliquos sensisse, quòd in die iudicii omnes homines forent salvandi intercessione Sanctorum. Cap. 19. ait aliquos spem liberationis solùm tribuisse iis, qui baptizati erant tam Haereticis, quam Catholicis. Cap. 20. ponit opinionem asserentium, omnes illos tandem esse salvandos, qui in Ecclesia Catholica baptizati sunt, etsi post prolabantur in haeresim vel idololatriam. Cap. 21. refert aliquos sensisse, omnes eos esse salvandos, qui in Ecclesia Catholica permanerint, quomolibet vitam egerint. Cap. 22. exprimit opinionem dicentium, illos solos esse damnandos, qui pro peccatis suis eleemosynas facere negligunt, illos autem, qui eas fecerint, quantumlibet in peccatis suis perseveraverint, tandem esse salvandos. Contra has omnes haereses disputat à Cap. 23. usque ad finem libri.

78. Nobis sufficiat Scriptura Sacra Matth. 25. supra allegata, & alia Apoc. 20. v. 9. & 10. Et descendit ignis à Deo de caelo & devoravit eos: & Diabolus, qui seducebat eos, missus est in stagnum ignis, & sulphuris, ubi & bestia & pseudopropheta cruciabantur die & nocte in saecula saeculorum.

Quem locum exponens Divus Augustinus supra cap. 23. inquit: Quod ibi (Matth. 25.) dictum est aeternum, hic dictum est in saecula saeculorum. Quibus verbis nihil Scriptura divina significare consuevit, nisi quòd finem non habet temporis.

79. Interim non desunt Catholici, qui contendunt quosdam damnatos per extraordinariam Dei misericordiam ab inferno liberari, eos videlicet, qui in peccato mortali defuncti, & proinde jam damnati, postea à mortuis miraculosè suscitati sunt, & salvati.

Pro exemplo autem adducunt, quod Sanctus Gregorius lib. 5. Dialog. capite ultimo scribit, quemdam à Sancto Severo Presbytero suscitatum, qui jam à valde tetris hominibus,

ut inquit, & ignem spirantibus (id est, à Dæmonibus) ducebatur. Sic etiam filius Sempronii Praefecti, qui Sanctam Agnetem violare tentarat, illiusque orationibus fuit suscitatus (ut Sanctus Maximus narrat Serm. 2. de Sancta Agnete) procul dubio fuerat in inferno.

allegantes quosdam exempla relata à Gregorio

Accedat historia de salvatione Traiani Imperatoris per preces Sancti Gregorii: sed eam ut falsissimam hodie omnes Docti respuunt, & inter ceteros Baronius agens de Sancto Gregorio in suis Annalibus.

Damasces no,

Adduci etiam posset exemplum Falconillae ethnicae faminae, quae apud Damascenum (ubi etiam invenitur historia Traiani) dicitur per Sanctam Teclam virginem ab inferno esse liberatam: quamquam & hoc exemplum modò à plerisque rejiciatur.

Refert quoque Augustinus lib. 3. de Origine animae cap. 9. Sanctam Perpetuam fratri suo Dinocrati, in infidelitate mortuo, impetrasse salutem. Refert, inquam, equidem non agnoscens veritatem historiae; sed magis fidem ejus elevans, dum ad argumentum de eo sibi ab Adversario objectum respondet: Dinocrates (inquit) septennis puer, in quibus annis pueri cum baptizantur, iam symbolum reddunt, & pro se ipsi ad interrogata respondent, cur non tibi visus fuerit baptizatus, potuisse ab impio Patre ad Gentilium sacrilegia revocari, & ob hoc fuisse in poenis, de quibus, sorore orante, liberatus est, nescio. Neque enim & ipsum vel nunquam fuisse Christianum, vel Catechumenum defunctum fuisse legisti: quamquam ipsa lectio (totius historiae) non sit in eo canone Scripturarum, unde in huiusmodi quaestionibus testimonia proferenda sunt.

80. & Augustinus no.

Quid vobis videtur? Nonne eisdem verbis, & merito, responderi posset ad ceteras historias? Ipsa lectio non est in eo canone Scripturarum, unde in huiusmodi quaestionibus testimonia proferenda sunt.

Caramuel Theologiae fundamentalis (primae editionis) n. 1619. postquam retulisset duo exempla, quibus Diana nititur probare, Horas canonicas privatim esse legendas statis temporibus per diem; sic inquit: Multa occurrunt, quae respondere possem, sed antequam meum sensum exprimam, licebit mihi recensere quae Salmanticae audivimus à viro doctissimo & gravi, cujus nomen proferre videbitur supervacaneum, cum Salmanticenses hanc expressione non indigeant, nec illa ceteris prodesse possit.

81. Discursus Caramuelis de veritate exemplorum.

Iustus fuerat quadragesimalibus Dominicis post prandium juxta piam loci consuetudinem bina exempla, alterum ad commendationem virtutis, alterum ad vitii oppositi execrationem declamare. Fortè erat in altiore dignitate, quam illi, qui annis elapsis proposuerant exempla. Quid scio? Ipse autem aut ex impatientia, aut ex sinceritate in Quinquagesima

ante

ante initium concionis sic dixit: *In nostro templo diebus Dominus concionabitur talis: feria 4. & 6. talis. & talis. Et Ego hora 2. post meridiem illa mendacio, que vocamus exempla. Dignetur univrsi confluere, sum enim inventurus & declamaturus pulcherrima.*

Risu leporem celebravimus, censuimusque excessisse quoad modum, non tamen quoad substantiam omnino. Multa enim interdum leguntur omnino impossibilia, & cætera tantam habent auctoritatem, quantam sunt ab Auctoribus suis nactæ, qui nunquam, aut raro dicunt: *Ego vidi; sed à Monial, à Clerico, aut à Sacrista audivi; & bene scimus quanta fides auctori testimonio debeat.*

Legatur Surius, legatur Cæsarius, alique, & notetur multas revelationes contradicorias circumferri (Sancta Brigitta dicitur didicisse à Deo Virginem esse sine culpa conceptam, Sanctamque Catharinam Senensem assertionem contrariam) cum tamen certum sit à Deo non posse asserta contraria revelari.

Hinc patere videtur, non debere Theologiam Christianam resolutiones suas mutare aut alterare ob privatas, incertasque revelationes; sed istas potius fore ad resolutiones Theologicas, ut ad lydium lapidem examinandas. Hucusque Caramuel.

82. Quidquid ergo sit de historia Traiani, & aliis supra commemoratis, licet hæc sententia non videatur esse hæretica, tamen vix dubito, quin erronea sit, nisi commodè explicetur. & aperit ei contradicit Divus Augustinus supra cap. ultimo, ibi: *Verum ista liberatio, quæ sit (post hanc vitam) sive suis quibusque orationibus. sive intercedentibus Sanctis, id agit ut in ignem quisque non mittatur æternum: non ut cum fuerit missus, post quantumcumque tempus inde eruat.*

Alioquin nemo damnatorum planè certus erit de æternitate suæ damnationis, & proinde nemo verè erit damnatus, cum præcipua damnatorum pœna sit ipsa certitudo æternæ damnationis.

83. Nec dixeris, eos, qui post liberati sunt, scivisse se esse liberandos, alios autem scire se non esse liberandos; nam inde consequens foret, eos, qui de post liberati fuerunt, non verè fuisse in inferno, sed magis in Purgatorio; quoniam Purgatorium in hoc essentialiter differt ab inferno, quod illic sit certa spes liberationis, hic certa desperatio.

Nec dicat rursus quis, eos qui postea liberati sunt fuisse dubios de sua liberatione, quippe eo ipso, quo vidissent se non esse certos de æterna damnatione, scivissent se non esse verè damnatos, cum alios omnes damnatos viderent de æternitate suæ damnationis certos, ideoque immenso odio Dei flagrantes.

84. Quid igitur ad historias in contrarium adductas? Dico tales resuscitandos nondum pœnis inferni fuisse addictos, Deo eorum ju-

dicium per extraordinariam providentiam differente; eosque solum per imaginem quamdam, & non per veritatem cœpisse sentire statum & pœnas vitæ futuræ. Et quamvis erroneum non sit eos sensitse ignem infernalem ad eum modum quo ii, qui in Purgatorio sunt, eum sentiunt; tamen hoc nullatenus est credibile, sed planè putandum est, eorum animas in corpore, esse sine unione, vel juxta illud fuisse conservatas. Nec credo illas animas habuisse ullam intellectionem verè spirituales, qualem habent aliæ animæ, quæ jam à corpore omnino recesserunt.

Idemque judico de animabus, quæ narrantur in statu bono hinc discessisse, & revocate dicuntur ad vitam, cum jam inciperent frui felicitate vitæ futuræ, scilicet eas reverè non fuisse fruitas Deo, sed solum fuisse, vel potius visas sibi fuisse in loco aliquo ameno. *Si quis ceciderit lignum (inquit Ecclesiastes cap. 11. v. 3.) ad austrum, aut ad aquilonem, in quocumque loco ceciderit, ibi erit, id est, manebit.*

Sed fortè dicit aliquis: est nemo potest sperare remissionem æterni supplicii; adeoque pro illa orare, aut Sacrificium offerre, quod speret, & per consequens orat, aut sacrificet pro remissione pœnæ temporalis, quæ debetur peccato veniali etiam in inferno?

Siquidem pœnam debitam veniali finientiam in inferno docet Scotus 4. dist. 21. q. 1. n. 6. ibi: *Dico ergo quod peccato veniali sine poenitendo, sive in inferno, sive alibi, non debetur nisi pœna temporalis, nec per se, nec per accidens: quia secundum se est talis offensa, quæ secundum se puniatur per temporalem satisfactionem.*

Nec est inconveniens pœnam à beatam veniali habere terminum in inferno: quia & verè poenitentia primò, & partem poenitentia impoita explet, & ante totam expletam recidivans in mortale, & in illo mortali decidens pro parte poenitentia residua explenda solet pœnam in inferno; sed non nisi temporalem, quia ex quo in remissione peccatorum primi commutabatur debitum pœnæ æternæ in debitum pœnæ temporalis, nunquam iste debitor pro illis nisi pœna temporalis, & per consequens pœna totali solvata, erit liber ab istis. Ita subtiliter, ut solet, Doctor Subtilis.

Et vellem videre, qui contrarium convinceret, etiam ex illis Auctoribus, qui hanc opinionem vocant omnino falsam. Sed de illa non est propositi nostri hic disputare.

Suppono autem esse veram, & nihilominus Respondeo pro remissione illius pœnæ temporalis nullatenus esse orandum aut sacrificandum. Ratio; quia damnati sunt indigni omni beneficio gratiæ aut remissionis: in inferno enim nulla est redemptio, sed judicium sine misericordia illi, qui non fecit misericordiam.

Quod Christus, loquens in parabolis, expressit Matth. 5. v. 25. & 26. his verbis: *Esse*

cujus iudicio non est Theologia revelationibus, sed illæ huic sunt accommodanda.

82. Sententia prius allegata censetur erronea.

nisi commodè explicetur.

83. Obiectio.

Solutio.

Alia obiectio.

Solutio.

84. Respondetur ad historias.

Matth. 5. consentiens adversario tuo citò dum es in via cum eo : ne forte tradat te adversarius iudici, & iudex tradat te ministro, & in carcerem mittaris. Amen dico tibi, non exies inde donec reddas novissimum quadrantem. Similiter Matth. 18. v. 34. dicens : Et iratus Dominus eius tradidit eum tortoribus quoadusque redderet universum debitum. Sequitur v. 35. Sic & Pater meus cælestis faciet vobis, si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.

adeoque nullus locus gratiæ pro damnatis ; sed in propria persona & in eo loco, & per illa instrumenta solvere debent omnes pœnas, tam pro peccatis mortalibus, quam venialibus. Et quoniam pœna peccati mortalis aeterna, ideo in aeternum non est solvenda : quia verò pœna peccati venialis temporalis, ut docet Scotus supra, ideo in tempore solvitur.

87. Sanè haud inconueniens est, quòd quantum ad aliquid accidentale pœnæ inferni minuatur usque in diem iudicii, sicuti accidentalis gloria Sanctorum augetur. Attamen diverso modo ; nam quòd gloria Sanctorum augetur nostris orationibus & Sacrificiis, opus est divinæ misericordiæ & liberalitatis ; quòd verò pœnæ inferni minuatur, postulat rigor iustitiæ : qui enim solvit quod debet, quid amplius iustè ab eo potest exigì ?

Fateor, potuisset Deus majorem pœnam infligere pro peccatis venialibus, quàm de facto infligit, ut proinde interveniat aliqua gratia ex meritis Christi in taxatione pœnæ ; verumtamen in solutione pœnæ taxatæ nulla redemptio, nulla remissio, nulla misericordia vel liberalitas ; sed traditur damnatus tortoribus quoadusque reddat universum debitum. Frustranea ergo est oratio, supervacaneum Sacrificium.

88. Si autem à me queritur, quomodo ergo oret Ecclesia in Missis defunctorum dicens : Domine Iesu Christe Rex gloria, libera animas omnium fidelium defunctorum de pœnis inferni, & de profundo lacu ; libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas tartarus, ne cadant in obscurum &c.

Responderi potest primò, quòd Ecclesia oret pro animabus omnium fidelium defunctorum tamquam defunctorum, ut liberentur à Purgatorio, quod vocat nomine tartari, & ore leonis, profundis lacus, penarum inferni, & obscuri lacus : sicuti Christus dicitur descendisse ad inferos, & ab inferis liberaisse & eduxisse animas Sanctorum Patrum ; cùm tamen illi non essent in inferno damnatorum, sed in loco etiam minus profundo (uti multi docent) quàm illi, qui adhuc pœnas Purgatorii luebant.

Petit ergo Ecclesia ut animæ fidelium defunctorum liberentur ab eo carcere, ne absorbeat eas tartarus, & ne cadant in obscurum tenebrarum, id est, ne post oblationem huius Sacrificii detineantur in illis locis tenebrosis.

Similiter explio quod dicitur in alia oratione : Quia in te speravit, & credidit, non pœnas inferni sustineat, sed gaudia aeterna possideat, id est, non pœnas Purgatorii sustineat, quæ dicuntur inferni ; tum quia ejusdem speciei cum pœnis inferni ; tum quia in aeternum duratura, id est, usque ad diem iudicii : quemadmodum Christus dicitur Sacerdos in aeternum, sumptâ aeternitate pro duratione usque ad diem iudicii, juxta illud Apostoli 1. Cor. 11. v. 26. Quotiescumque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat, id est, usque ad diem iudicii.

Alii sic explicant, ut Ecclesia oret Deum educere animas à Purgatorio, & ad cælum transferre, ut in die universalis iudicii evadant sententiam divinæ ultionis, & pœnæ aeternæ à damnatis sustinendæ, gaudiaque aeterna cum Beatis possideant. Unde ista oratio Ecclesiæ : Absolve quesumus Domine animas famulorum, famularumq, tuarum, & omnium fidelium defunctorum ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter sanctos & electos tuos resuscitati respirent.

Atque hæc erit secunda responsio ad verba Offerentis : Domine Iesu Christe &c. intelligendo infernum damnatorum, videlicet illam orationem deservire ad tempus universalis iudicii.

Tertiò responderi posset ; Ecclesiam considerare animas quasi egredientes de corpore, & quæ necdum sententiam mansionis suæ, aut loci, ad quem ire debent, acceperint ; sic autem eas considerando, precatur ut liberentur de pœnis inferni damnatorum, ut liberentur de ore leonis, id est, ne tradantur ministris iustitiæ & vindictæ divinæ, deducendæ ad locum penarum, sed absque eo, quòd in tenebrosis & pœnalibus Purgatorii locis patiantur diuturniorem remoram, Signifer Sanctus Michael representet eas in lucem sanctorum.

Easdem quoque preces in Anniversariis defunctorum repetit sub simili consideratione ; sicuti tempore Adventus preces fundit, quasi Christus in carne venturus expectetur : Emitte, inquit, Agnum Domine dominatorem terra. Veni Domine noli tardere &c. quæ sunt petitiones, si verba spectes ; sed Ecclesia representat pristinum statum, eisque sola approbatio, commemoratio, congratulatio, & expressio gaudii, eò quòd ita factum fuerit, & pius quidam affectus erga talem rem.

Sic ergo pro animabus Purgatorii non petitur propriè quòd liberentur ab inferno damnatorum, certum enim est illas esse liberas ; sed commemoratur, piè creditur, appetitur & recognoscitur illa liberatio tamquam effectus redemptionis Christi : & tales voces in hunc sensum dictæ piæ sunt & satisfactoriæ & suffragia quadam pro animabus.

89. Quæ ratio ne pœnæ Purgatorii dicantur pœnæ inferni.

90. Secundâ explicatio.

91. Tertiâ explicatio.

92. Quarta explicatio.

Matth. 5. consentiens adversario tuo citò dum es in via cum eo : ne forte tradat te adversarius iudici, & iudex tradat te ministro, & in carcerem mittaris. Amen dico tibi, non exies inde donec reddas novissimum quadrantem. Similiter Matth. 18. v. 34. dicens : Et iratus Dominus eius tradidit eum tortoribus quoadusque redderet universum debitum. Sequitur v. 35. Sic & Pater meus cælestis faciet vobis, si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.

adeoque nullus locus gratiæ pro damnatis ; sed in propria persona & in eo loco, & per illa instrumenta solvere debent omnes pœnas, tam pro peccatis mortalibus, quam venialibus. Et quoniam pœna peccati mortalis aeterna, ideo in aeternum non est solvenda : quia verò pœna peccati venialis temporalis, ut docet Scotus supra, ideo in tempore solvitur.

87. Sanè haud inconueniens est, quòd quantum ad aliquid accidentale pœnæ inferni minuatur usque in diem iudicii, sicuti accidentalis gloria Sanctorum augetur. Attamen diverso modo ; nam quòd gloria Sanctorum augetur nostris orationibus & Sacrificiis, opus est divinæ misericordiæ & liberalitatis ; quòd verò pœnæ inferni minuatur, postulat rigor iustitiæ : qui enim solvit quod debet, quid amplius iustè ab eo potest exigì ?

Fateor, potuisset Deus majorem pœnam infligere pro peccatis venialibus, quàm de facto infligit, ut proinde interveniat aliqua gratia ex meritis Christi in taxatione pœnæ ; verumtamen in solutione pœnæ taxatæ nulla redemptio, nulla remissio, nulla misericordia vel liberalitas ; sed traditur damnatus tortoribus quoadusque reddat universum debitum. Frustranea ergo est oratio, supervacaneum Sacrificium.

88. Si autem à me queritur, quomodo ergo oret Ecclesia in Missis defunctorum dicens : Domine Iesu Christe Rex gloria, libera animas omnium fidelium defunctorum de pœnis inferni, & de profundo lacu ; libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas tartarus, ne cadant in obscurum &c.

Responderi potest primò, quòd Ecclesia oret pro animabus omnium fidelium defunctorum tamquam defunctorum, ut liberentur à Purgatorio, quod vocat nomine tartari, & ore leonis, profundis lacus, penarum inferni, & obscuri lacus : sicuti Christus dicitur descendisse ad inferos, & ab inferis liberaisse & eduxisse animas Sanctorum Patrum ; cùm tamen illi non essent in inferno damnatorum, sed in loco etiam minus profundo (uti multi docent) quàm illi, qui adhuc pœnas Purgatorii luebant.

Petit ergo Ecclesia ut animæ fidelium defunctorum liberentur ab eo carcere, ne absorbeat eas tartarus, & ne cadant in obscurum tenebrarum, id est, ne post oblationem huius Sacrificii detineantur in illis locis tenebrosis.

Nullo autem modo orat Ecclesia, ut postquam jam defuncti sunt, non mittantur in infernum damnatorum; quia essent preces inutilis, imò perverse, si intenderet aliquos per has liberare, aut damnationem impedire, nisi quis ex speciali Dei instinctu oraret pro suspensione sententiæ & revocatione ad vitam.

93. Objectio. Dices: ergo simili modo possum orare pro Beatis ut liberentur de pœnis inferni, scilicet in die iudicii, vel commemorando seu representando diem exitus eorum, & agendo gratias Deo pro tanto beneficio ipsis collato.

Solutio. Respondeo; quod attinet ad gratiarum actionem, indubie licita est, ut patet ex dictis Conclusionibus præcedenti: at verò ut liberentur de pœnis inferni non oramus, quia certò nobis constat ipsos esse liberatos.

Instantia. Sed contrà; animæ Purgatorii non minùs certè sunt de sua liberatione ab inferno, quàm animæ beatæ, & tamen Ecclesia orat pro illis, quas certò constat esse in purgatorio.

Solutio. Respondeo, potiùs commemorare harum liberationem, quàm illarum; quia animæ Purgatorii adhuc indigent nostris precibus, ut *Sigmifer sanctus Michael representet eas in lucem sanctam*, id est, ut obtineant remissionem pœnæ temporalis, ad quam non parum conducit illa commemoratio.

94. Rite offertur Sacrificium pro animabus Purgatorii. Ex dictis constat, ritè offerri Sacrificium pro animabus existentibus in Purgatorio. Est què de fide novissimè definitum à Concilio Tridentino sess. 22. cap. 2. ibi: *Quare non solum pro fidelium vivorum peccatis, pœnis, satisfactionibus & aliis necessitatibus; sed & pro defunctis in Christo nondum ad plenam purgatis, ritè, iuxta Apostolorum traditionem, offertur.* Quæ traditio manifestè patet ex continuo usu Ecclesiæ ab ipsis temporibus Apostolorum, cujus testes sunt antiquissima Lyturgiæ, & passim Sancti Patres. Sed de hac controversia cum Hæreticis latius tractatur in materia de Purgatorio, ad quam Lectorem meum remitto.

Est definitum à Concilio Tridentino.

Impresentiarum sufficiat hanc esse commu-

nem doctrinam Catholicorum nullo excepto. Ratio autem à priori, voluntas Christi. Congruentia; quia illæ animæ adhuc sunt in pœnis, quæ per oblationem hujus Sacrificii remitti possunt & de factò remittuntur æquè, imò magis, quàm per alia quæcumque suffragia fidelium, ut docet Conc. Tridentinum sess. 25. in principio sui decreti de Purgatorio hisce verbis: *Cum Catholica Ecclesia Spiritu Sancto edocta, & sacris literis & antiquâ Patrum traditione, in sacris Conciliis, & novissimè in hac œcumenica Synodo docuerit Purgatorium esse, animasq; ibi detentas, fidelium suffragiis, potissimum verò acceptabili altaris Sacrificio iuvari, præcipit Sancta Synodus &c.*

Finio verbis Divi Augustini Enchir. c. 103. *Neque negandum est defunctorum animas potius suorum viventium relevari, cum pro illis Sacrificium Mediatoris offertur, vel elemosyna in Ecclesia fiat. Sed eis hæc profunt, qui cum viverent, ut hæc sibi postea prodesse possent meruerunt. Est enim quidam vivendi modus nec tam bonus, ut non requiratur post mortem, nec tam malus, ut ei non proficiat post mortem. Est verò talis in bono, ut ista meretur, & est rursus talis in malo, ut nec hoc valeat, cum hæc vita transierit, adiuvari. Quæritur hic omne meritum comparatur, quo postea post hæc vitam relevari quispiam, vel gravari.*

Et cap. 110. sic inquit: *Non enim omnibus profunt suffragia Ecclesiæ. Et quare non omnibus profunt, nisi propter differentiam vite, quam quisque gessit in corpore? Cum ergo Sacrificia sive altaris, sive quaruncunque elemosynarum pro baptizatis defunctis omnibus offeruntur, pro valde bonis (id est, pro Beatis) gratiarum actiones sunt; pro non valde malis (id est, existentibus in Purgatorio) propitiationes sunt: pro valde malis (id est, damnatis) etsi nulla sint adiumenta mortuorum, qualescumque vivorum consolationes sunt.*

Qualis verò animabus Purgatorii hæc fit propitiatio, & an omnino infallibilis & proprie ex opere operato, attingemus Sectione sequenti, quæ erit de effectu & valore Sacrificii.